«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Ղ.ռ.
» ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108 »
» ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	25 Ֆրք.
» ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

ԱՐԵՒԵԼՔ

آره‌وه‌لق
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KAREKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

10 փարա — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — 10 PARAS

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ խմբագրատունն ու տպարանը իր արդի շէնքէն՝ աւելի յարմարաւոր ու ընդարձակ շէնքի մը մէջ փոխադրուելու վրայ ըլլալով, հարկադրուած ենք այս տեղափոխութեան միջոցին թերթիս տպագրութիւնը առժամապէս կատարել ուրիշ տպարանի մը մէջ։ Դժբախտաբար, կարելի չըլլալով ԱՐԵՒԵԼՔԻ արդի ծաւալն ունեցող տպագրական մամուլ մը գտնել ի Ղալաթիա, թերթին օրինակները քանի մը օր կը պակսին այդ միջոցին, ինչ որ 8-10 օրէ աւելի չի կրնար տեւել, ու նորէն ԱՐԵՒԵԼՔ պիտի վերստանայ իր սովորական ծաւալն ու ընտիր տպագրութիւնը։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆՑ
ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ԱՐԺԷՔԸ

Ե.

4. Երգ։ Գոհունակութեամբ կը յիշատակենք այս կէտը, և կը շնորհաւորենք բոլոր վարժարաններու Տնօրէնութիւնները, որ առողջապահական տեսակէտով ամենակարեւոր կրթութիւններէն մին մուծած են իրենց ծրագրին մէջ։ Երկար առենէ ի վեր վարժած էինք լսել Վեն. Վ.ի և Վի. Վ.ի աշակերտներու երգեցողութիւնը, այս տարի գեղեցիկ անակնկալ մըն էին Կենդ. Վ.ի երգեցիկ խմբին երգածները։ Անկեղծօրէն շնորհաւորելի է Կենդ. Վ.ի Խնամակալութիւնը՝ յանձին Սինանեան-Զիլինկիրեան երաժիշտներու ըրած ընտրութեան համար։ Բայց կը շնորհաւորենք այս երկու երգայարդարներն ալ՝ իրենց կրած աշխատութեան համար, որ կը գուշակուէր մանաւանդ յայտագրին 11րդ թուէն, այսինքն Saint-Saëns-ի Sérénade d'hiver կտորէն. à bouche fermée եղած հատուածն սքանչելապէս ի յայտ կը բերէր թափուած քրտինքը։ Բայց «զառ ի յետոյն մոռացեալ, ի յառաջադէմն նկրտիմ» վճիռ յիշելու էր՝ 12րդ թուէն ճառախօսը, և պէտք չէր չափազանցել թէ «Երգ ու գծագրութիւն միայն հայ վարժարաններու մէջ աւելի կը մշակուին քան որ և է օտար վարժարան մը»։ Զափազա՛նց լաւատեսութիւն է այս և լաւատեսութիւնը թշնամի է յառաջադիմութեան... Բաւ՛ն osur անուանեալ վարժարաններու հետ՝ օր. աղ. St. Benoît, Ֆրէռներու վարժարան, Բոլ. Վ. Են. համեմատուելու համար հարկ է ներկայ գտնուած ըլլալ անոնց երգեցիկ խումբերու ձայնական փորձերուն և յետոյ ընել այս խորհրդածութիւնները։ Ո՛րչափ գիտենք՝ եւրոպական երգ քանի մը տարիներէ ի վեր կը մշակուի ակնարկուած հայ ուրիշ վարժարանի մը մէջ, և ա՛յն՝ շնորհիւ եւրոպացի ուսուցչին։ Maestro Charikiopoulo-ի առաջնորդութեան տակ Վեն. Վ.ի և Վի. Վ.ի Վարժարանները մեծամեծ յաջողութիւններ ունեցած են մինչեւ հիմա և երգախառն նուագախմբեր ու նուագախմբիկներ ներկայացուցած են՝ մեծ և զարմանալի յաջողութեամբ, որոնց շատ քիչ անգամ ներկայ գտնուած պիտի ըլլայ Պր. Ճառախօսը, և սակայն անմիջապէս համեմատութեան կը դնէ անոնց հետ Կենդ. Վ.ը։ Անկողմնակալութեամբ ընդունելու ենք թէ առաջին քայլերը կ'առնուի դեռ Կենդ. Վ.ը՝ երգեցողութեան մէջ, և ա՛յն՝ Վարժարանի աշակերտ չեղողներու մասնակցութեամբ։ Ազգային պիտի կատարելագործուի —և ասոր ի սրտէ ցանկացողներէն ենք—, բայց չմոռնանք թէ խազերով դասաւանդութիւններն՝ ինչպէս կը լսենք, դեռ այս տարի նոր պիտի սկսին։

Երգերու մասին հարկ չենք տեսներ մանրամասն համեմատութեան իջնել, ալովհետեւ մեր համեմատած բոլոր վարժարաններն ալ խնամած են այս ճիւղն, և բաւական յաջողութեամբ։ Միայն ներուին մեզի քանի մը դիտողութիւններ։ Միեւնոյն եղանակն 3—4 տարին մէյ մը կրկնելը՝ չենք հասկնար թէ ինչ կարեւոր պատճառ կրնայ ունենալ։ Եղած են կտորներ՝ որ առանց հանդէսի բացման կամ դպրոցի երգեր ըլլալու, կրկնուած ու կրկնուած են։ Միթէ եղանակնե՞ր կը պակսին։

Երկրորդ. Եւրոպական եղանակներ՝ եռաձայն կամ քառաձայն երգել տալը, շատ գեղեցիկ կը գտնենք, բայց այս երգերուն հետ Թուրքերէն (ինչպէս ըրած էր այս տարի Կենդ. Վ.ի ուսուցիչ Լ. Զիլինկիրեան, տե՛ս յայտագիր Թիւ 4) և հայերէն երգեր երգելը շատ հաճոյալի ու բնական է։ Գտէք յունական վարժարան մը՝ աղջկանց կամ մանչերու, ուր երգերն ըստ մեծի մասին յունարէն չըլլան։ Մենք չենք պահանջեր որ բոլորն ալ Թուրքերէն կամ հայերէն ըլլան, սակայն այլ և այլ լեզուներու մէջ այս երկուքն ալ պակսելու չեն։

Երրորդ և վերջին դիտողութիւն։ Երգն արուեստ մըն է, ինչպէս գծագրութիւնն ու նկարչութիւնն ալ արուեստներ են։ Միայն երգելը բաւական չէ, այլ արուեստաւորի պէս երգելն է պահանջուածը։ Իւրաքանչիւր ձայնը պիտի ջանայ ներդաշնակութեան չափը պահել՝ միւս ձայներու համեմատութեամբ. Եթէ մին միւսէն աւելի ուժեղնայ անհարկի կերպով, կ'աղաւաղի ներդաշնակութիւնը։ Այս կէտիս մէջ պիտի յիշատակենք միայն Պր. Լ.ի basso-ն, որ յայտագրին Թէ' 1, Թէ' 5, և Թէ' 9 թիւերու մէջ չափազանց զգալ տուաւ իր ներկայութիւնը. մանաւանդ Թիւ 9 երգի մէջ՝ կարծես բովանդակ միւս ձայները «խղդել» կ'ուզէր, և ակամայ կը փոխադրէր զմեզ «տէրացուական խաղերու» (մրցութեանց) ներկայ գտնուելու։ Հետաքրքիր պիտի ըլլայ ընթերցողն իմանալու թէ այսչափ մրցանակաբաշխութեան հանդէսներու մէջ, ո՞ր երգն էր ամենագեղեցիկ ու ամենաազդեցիկը։ «Ամենագեղեցիկ»ին լռութիւն է մեր պատասխանը, բայց «ամենաազդեցիկ»ին համար առանց վարանելու պիտի գոչենք. «Ա. Ց. Վ.ի յայտագրին 20 թիւը» Ա. Բժշկեանի «Բացական» զոր երգեց Օր. Է. Թաշճեան։ Երեւակայեցէք 8 տարու աղջնակ մը, որ գիտնայ ֆ. թ. թ. (ամենամեղմ)ի քով բարձրանալ եւ՝ թրթռական մինչեւ ք. ք. ք. (ամենազօրաւոր) աստիճանը, այնպիսի' ձայնով մը որ ի բնէ մեղմ ու քաղցրահնչիւն՝ սոխակի մը պէս դայլայլէ, խորը թափանցելով ներկաներու սրտին և... արտասուք խլելով ներկայ բարձրաստիճան հոգեւորականներու, մեծանուն պարոններու և տիկիններու աչքերէն առհասարակ, որոնք նոյն միջոցին՝ լուռ ու մունջ, թաշկինակ կը չարժէին իրենց աչքերուն առջեւ։ Այս խորազգեցիկ ձայնին միացուցէք բնական մանկական ձեւեր, որոնք չափահասներու կրնան յատուկ ըլլալ, երեւակայեցէք պահ մը՝ տեսնել իւրաքանչիւր երգուած բառին համապատասխան զգացումն՝ արտայայտ և բնական կերպով..., և այն ատեն դուք ալ պիտի արդարացնէք ներկաներէն շատերուն վճիռը՝ թէ «փոքրիկ Սառա Պեռնար մըն է երգեցողը» և թէ «Եւրոպական երաժշտանոց մը ղրկելու է այս աղջնակը» և կ'ունենանք առաջին երգեցիկ գուսանն, որ մօտը բերէ իր անուանի նախորդներուն։

5. Նուագարանաւոր. Երգէն զատ մեր վարժարաններու մէջ կ'ուսուցուի երաժշտութիւն ալ, ջութակ, դաշնակ, և կամ նոյն իսկ նուագախումբ (orchestre) և փողախումբ (fanfare) ալ կը գտնուին։ Առայժմ Կենդ. Վ.ի մէջ այս մասը կը կատարէր Ց. Սինանեան էֆ.ն, որ բաց ի երգերու ընկերակցութենէն՝ նուագեց մեզի՝ ըստ յայտագրի 6րդ թուին՝ անմահ Զաւահճեանի Olympia՝ դաշնակի յարմարցուած։ Կը ցնծար ապահովաբար Զաւահճեան իր գերեզմանին մէջ՝ Սինանեանի մատանց դաշն ու գոռ թրթռացումներու համեմատ...։ Բոլ. Վ.ն ալ իր նուագախումբն ունէր։ Իսկ Վի. և Վեն. Վ.ները շատ տկար էին այս կողմէ այս տարի։ Վեն. Վ.ի նուագախումբը վարձուած երաժշտախումբ մըն էր, որուն աթոռներուն ետեւ շարուած էին երկու կամ երեք աշակերտներ, և գործակցութեան պատրանքը կուտային՝ իրենց ձախ ձեռքը միշտ առաջին դիրքի (première position) մէջ հաս հան շարժելով և բոլորովին սխալ ուղղութիւն մը տալով իրենց դասաւոր կին։ Նոյն աշակերտներն էին որ յայտագրին 9 և 14 թիւերու համեմատ նուագեցին։ Նոյնքէս կրնանք կրկնել Ա. Ց. Վ.ի աշակերտուհի՝ փոքրիկն Ե. Իսայելեանի և Վի. Վ.ի աշակերտ Տ. Իսրայէլեան և Հ. Գալիճեան պարոններու համար։ Ապահովապէս «աչքի փոշի» ցանել էր յայտագրերու այս թիւերը կազմողներուն նպատակը. ապա թէ ոչ՝ չկրցանք հասկնալ թէ ինչ նպատակաւ երաժշտական հանդէսները դեռ չաւարտած կամ շատ դէշ կերպով աւարտած այս աշակերտաց բամ կ'ըլլէին իրենց ճռճռոցով մեր ականջները վիրաւորելու....։

Երբ վարժարանը չունի առաւել աշակերտներ — և այս բնաւ յանցանք չէ վարժարանին, վասն զի երաժշտութիւնն ազատ արուեստ ըլլալով ամէնքը չեն մասնակցիր և մասնակցողներն անգամ սակաւաթիւ կ'ըլլան, — լաւագոյն կ'ըլլայ եթէ այնպիսի ողայական ջութակահարութիւններ զանց առնուին։ Եթէ հարկ է անպատճառ ականջներ գգուել, այն ատեն հետեւելու է Վեն. Վ.ի կարգադրութեան, օտար նուագախումբ բերելով և 1—2 ժամ հանդիսականները զբօսցնելով....։

7. Եզրակացութիւն։ Հասանք մեր դիտողութեանց վերջերը։ Բայց այս տողերուս մէջ ի սպառ չըսած, ունինք քանի մը խօսք ալ՝ հանդէսները սարքողներուն հասցէին։ Զվրդովեցաւ մեր ուշադրութենէն, որ գրեթէ ամէն վարժարանի հանդիսութեան վերջերը, նոյն վարժարանը կը բարձրացուէր բարձրութեանց բարձրաբերձ բարձունքը, և երբ տկար վարժարան կը ցուցուէր՝ միշտ չմոռնալով «ՕՏԱՐ վարժարան» յանգերգը։ Ու գիտե՞ք «ՕՏԱՐ» (1) անուամբ ինչ հասկցնել կ'ուզուէր... «Osur» անուամբ կը մկրտուէր ամէն վարժարան ու դպրոց, որ Հայ Պատրիարքարանի իրաւասութեան տակ չէ։ Զարմացանք։ Հօ՛ն ուր մեղսանիւթ կայ, կը մերժէ թիթեռն իր պատիճը ու մտածէ իր թեւճակը և լի ականձոն մեղուաներով կը դառնայ մին իր ծաղկն ու միւսը իր փեթակը։ Մակաբուծու խլրտուելակ մը կը ներկայացուէին և «օտար» անուամբ կը մկրտուէին այն ամէն վարժարաններն ալ, որոնց սակայն աշակերտները հաւէլ կը ջամբեն հայ մանկաւոյն գիտութեան կաթն ու անուշը։ — Նախակրթարաններու համար ձանձրալից կարենանք թերեւս ըլլալ մենք ալ, վասն զի իւրաքանչիւր հասարակութիւն իր մանկտին կրթելու է իր նախակրթարանները մէջ։ Բայց երբ բարձրագոյն(2) կրթութեան վրայ է խօսքը, հո՛ն նեղսիրտ հայեցքները պէտք չեն։ Եթէ այսչափ «անձկամիտ» պիտի ըլլանք, որ նոյն իսկ մեր տոհմին միւս երկու հատուածներու դպրոցներն ու վարժարանները (մանաւանդ ի դաւառս), նախնական ու երկրորդական կրթարանները՝ «օտար» պիտի համարինք, այն ատեն երբեք պիտի չկարենանք կրթել մեր ուսանողութիւնը, քանի որ կը պակսին մեզի համալսարաններ, բազմարուեստանոցներ (polytechnique), մասնագիտական վարժոցներ (Fachschule) են. և ստիպուած ենք երբեմն օտար (եւրոպական) վարժարաններ ղրկել մեր ուսանողները։

Ու ինչ զարմանալի փափկութիւն. ամէն անգամ, ամէն տեղ, նոյն իսկ միւս տոհմային հատուածներու վարժարանաց յատկապէս հրաւիրեալ տեսուչներու և անօրէններու առջեւ «օտար» խրտուցիչ անունը կը չպրտուէր անոնց երեսին։ Ներուի մեզի ըսել թէ պարզապէս Գրբագիտութեան (tact) պակասութիւն է այս։ Մենք աւելի փափկանկատութիւն կը սպասէինք. Բայց ի հարկէ կարեւոր պատճառ մը պիտի ըլլայ այսպէս վարուելու. պարզելով գտանք այս պատճառը։ Առ երեսս հանձնարարելի բառ մը (schlagwort) պէտք է, որով կարենանք «հաւակ բանք»երը հաւաքել և աւելի գրաւիչ ներկայացնել. գտած կը կարծենք զայն «օտար» ապիկար բառին մէջ, կը նետենք զայն հրապարակ և կը հասնինք մեր նպատակին։ «Ինչպէս ծերերը կ'երգեն, նոյնպէս կը ճռուողեն ձագերն ալ» կ'ըսէ գերմանական առածը։ Թաղի մը ամենայետին մէկ անկիւնը նետուած դպրոցը մը հանդէսին մէջ ալ, այս «օտար» բառը պիտի լսուի անպատճառ՝ անգիտութեան և մոռացութեան մասնել կարծելով նոյն թաղին մէջ՝ իրմէ աւելի յաջողութեամբ գործող վարժարաններու անունները։ Եթէ այսօր եւրոպացի գիտնական մը — ենթադրենք պահ մը— վիճակագրութիւն մը կազմել ուզելով դիմէ հո՛ս ի Կ. Պոլիս և այսպիսի վարժարաններու տեսուչէ մը՝ հայ դպրոցներու և հայ վարժարաններու անուններն ուզէ, արդեօք այնպիսին՝ ցանկին մէջ պիտի գրէ թէ «Հայ ազգը Կ. Պոլսոյ մէջ միայն մէկ հատ երկրորդական վարժարա՛ն ունի»։ Պիտի կարելի ըլլա՞յ այսպիսի անհեթեթութիւն մը գործուիլ։ Կարելի՞ է միթէ ցանկէն դուրս նետել — անկողմնակալութեա՛մբ — Վիեննայի Մխիթարեանց, Ս. Գր. Լուսաւորիչ եւն. վարժարանները։ Եւ եթէ դուրս նետել — որ չատ ալ անհաւանական չէ—ամբողջա՞կան կ'ըլլայ այն ցանկը և անկողմնակա՞լ։

Տկար է անձնապաշտպանութեան այն զէնքը, որ միայն «օտար» բառով կը ջրդեղուի։ «Օտար» են, այո՛, այն վարժարանները, ուր հայ մանկտոյն վառանդի մէջ է իր հայ բարոյական զգացմունքը(*) կորսուանելու, բայց ոչ այն վարժարաններ՝ ուր հայ աշակերտը պահելով հանդերձ իր բարոյական բնատոհմիկ զգացմունքը, աւելի կը զարգանայ եւրոպական լեզուաց մէջ և աւելի յաջող լեզուավարժութիւն կ'ունենայ։ Այս յատկութիւնները չեն սատացուիր՝ միւս ազգային վարժարանները պարզապէս մեր տեսչութեան շրջանակէն դուրս նետելով, այլ ձեռք կը բերուին քրտնաջան գործելով ու վաստկելով։ Վերոյիշեալ վարժարանները միշտ 60-70% հայ լուսաւորչական աշակերտ ունեցած են և պիտի ունենան միշտ, քանի որ այսօր հրապարակի վրայ՝ իբր վաճառական, իբր գործոն յանձնակատար, իբր դրագիր, իբր դրամատուններու պաշտօնեայ և բաւական բարձր պաշտօնեայ, իբր բժիշկ, իբր ճարտարապետ եւն. հասցուցած են բազմաթիւ աշակերտներ, որոնք փառք ու պարծանք կը համարին իրենց՝ այն վարժարաններուն շրջանաւարտ եղած ըլլալնին։ Եւ այս ամէն չօշափելի իրողութիւններն ոտքի տակ առաւելու կոխել ուզել, վայրկենաբար յանկարծագիւտ «օտար» բառով, մենք ներելի չենք գտներ։

Վերջաբան։ Կը կրկնենք որ մեր վերոյիշեալ 6 հատուածներու տակ գրածներուն պատասխանատուութիւնը մեր վրայ առնելով, փորձ մը ըրինք՝ համեմատական ուսումնասիրութեամբ մը, ըստ մեր կարողութեան՝ արդարացի —կամ գոնէ մեր կարծեօք արդարացի համարած— քանի մը դիտողութիւններ ընելու։ Մեր նպատակն ուրիշ բան չէր և չէ, բայց եթէ մատնանիշ ցուցնել մեր կրթական գործին մէջ քանի մը կարեւոր կէտեր, որոնց վրայ եթէ կրցանք վարժարանաց ու դպրոցներու վարիչներու պարթ ու պատշաճ ուշադրութիւնը հրաւիրել, ապահով ենք որ առաջիկայ տարին պիտի հրճուեցնենք՝ «այժմ ըստ պատշաճի իրացդ սակաւիկ մի» աղբտողները։ Ուղղամտութիւն և անկողմնակալութիւն դրինք մեզի իբր բնաբան, հանդարտ է մեր խիղճն թէ՝ գոնէ գէտակցութեամբ չպակսեցանք մեր սատագրածին դէմ։

Մի միակ առարկութիւն մը կարելի է յարուցանել մեր գրածներուն դէմ, այսինքն թէ ինչպէս կարելի է հանդիսութեան մի միջոցին երեւան եկած քանի մը թերութիւններէ՝ եզրակացնել վարժարանի մը ներքին վիճակը, և թէ լաւագոյն չէ՞ր ըլլար արդեօք՝ փոխանակ հանդէսներու՝ քննութեանց ներկայ գտնուէինք, և այնպէս դատաստաններ կազմէինք։ Ահա՛ այս իրաւացի առարկութեան մեր պատասխանը։ Նախ մեր ցայժմ գրածները փորձ մըն է։ Երկրորդ. մենք մեր տեսածը նըկատողութեան առինք և մեր տեսած թերութիւններէն՝ վարժարաններու և դպրոցներու ներքնոյն վրայ բնաւ հետեւութիւններ չհանեցինք, վասն զի եթէ այնպէս վարուէինք, անիրաւած կ'ըլլայինք։ Մենք արտաքինը նկարագրեցինք, թող տալով որ ընթերցողը հանէ իր ուզած եզրակացութիւնը։ Իսկ առարկութեան երկրորդ մասը շատ ճիշդ է, բայց անկարելի է բոլոր քննութեանց ներկայ գտնուիլ։ Քննութեանց ժամանակն՝ ամէն վարժարանի համար ալ միաժամանակեայ կ'ըլլայ, ուստի և խնդրին մէջ իրական անկարելիութիւն կայ. բնականաբար չէինք կրնար 2-3 քննութեանց ալ ներկայ գտնուիլ։ Երկրորդ. քննութիւնները ա՛յնչափ երկայն կը տեւեն, որ շաբաթներ և թերեւս ամիսներ ալ զանոնք հարկ ըլլար՝ ամէն տեղ ալ գտնուելու համար։

Այս առարկութենէն մեր անձին համար հանելիք գործնական դասն այս է. մտադրած ենք առաջիկայ տարին անձամբ ներկայ գտնուիլ՝ ո՛չ թէ մրցանակաբաշխութիւններու, այլ ուոււ նիւթի մը քննութեան՝ ամէն վարժարաններու մէջ ալ, ուր հրաւիրուինք ի պաշտօնէ։ Ոչ թէ իբր inspecteur, քաւ լիցի, այլ իբր խրատատու՝ բնաշրջանող բանալու պատահական թերութիւններն, եթէ գտնուին։ Առաջիկայ տարին՝ եթէ հնարաւորութիւն դըտնենք, քննութեանց օրակարգերն մեր ձեռքն ունենալնէն ետքը միայն պիտի կարենանք որոշել նիւթը։ Ուր քննութեանց ներկայ գտնուեցանք, դիտեն աշակերտները փոքրով, որ բնաւ քննչի դէր չառաջացանք այս տարի, օր. աղ. Պէրպէրեան վարժարանի մէջ, ուր գացինք հայերէնի և գերմաներէնի քննութեանց ներկայ ըլլալու, այլ ջանացինք աւելի բարեացակամութիւն ունենալ՝ քաջալերելու և խրախուսելու աշակերտներն իրենց՝ ուսանողութեան ծանր դիրքին մէջ, և ուղղելու իրենց քայլերն աւելի հաստատաքայլ ընթանալու, երբ երկիւղ կար սայթաքելու կամ դողդղալու։ Արդէն մեր հայ ուսանողութեան հանդէպ մեր ունեցած համակրութիւնը դրաւ գրիչը մեր ձեռքը, և անոնց օգտին համար «գրեցինք, ինչ որ գրեցինք», և առաջիկային նոյն չարժառիթը պիտի ջանանք ունենալ իբր ուղիղ՝ մեր գրելիքներուն։

ԹԱԹՈՒԼ ՎԱՆԱՆԴԱՅԻ

Բանկալթի 22 Օգոստ. 1907

ՎԵՐՋ

(1) Ծ. Խ. Աւելի ուղիղ է ըսել «օտարադաւան»։
(2) Լաւագոյն է ըսել «երկրորդական»։

(*) Ծ. Խ.—Պէտք չէ բոլորովին մոռնալ նաեւ կրօնական զգացումը։

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Գրեց՝ ՏԻԿԻՆ Փ. ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Միեւնոյն կրթական յարկին ներքեւ խմբուող փոքրիկներ իրենց հետ տունէն դպրոց կը բերեն իրենց փոքրիկ մոլութիւնները և, ալովհետեւ հասակակիցներ դիւրահաղորդ են, վատ ունակութիւններ աշակերտէ աշակերտ փոխանցուելով համաճարակի երեւոյթ կը ստանան։

Բարեբախտաբար դպրոցները վարակող բարոյական հիւանդութիւնները մատնանիշ ընելու կարող պաշտօնական մարմիններու գոյութիւնը նաեւ լաւագոյն երաշխաւորութիւնն է մատղաշ սերունդին հոգեոր վտանգաւոր վիճակը դարմանելու։

Ուրեմն որչա՜փ երախտագիտութեան կը պարտինք Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր որ այս խնդրոյն այժմէութիւնն կռահեց և իր նախագահութեամբ Ուսումնական Պատկ. Խորհուրդը ի նիստ գումարելով այս մասին հեռահետ պատշաճը կը սիօռ րինէ։

Նաեւ կը շնորհաւորենք Պետրոս էֆ.

ԺԱՆԻԷԼ ԼԷՍՈՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ՉՈՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ ՄԵՂՍԱԿԻՑԸ

Դ.

ԹՐԱՆԻ ԻՇԽԱՆԸ

Ֆլօրիա իր ամուսնոյն քով հասաւ ընդհուպ, սրուն կարճ հասակը, տխեղծ դէմքը և հերաթափ գլուխը իրենց ֆիզիքական խեղճութեամբ կը շեշտուէին այդ յանկուցիչ էակին հանդէպ։

—Լօրէնցօ, տակաւին կը սիրէք զիս, մինչ ես անտարբեր մը կը կարծէի ձեզ։ Բայց խոստովանեցէք որ այդ ողբերգական կատակերգութեան նպատակն է մեր կենակցութիւնը... Զպիտի յաջողիք զիս տհաճեցնել, բայց այնպիսի յուզումով մը կը թրթռացնէք զիս որ անծանօթ է բոլորովին... Վայրագ տարփանքը կերպարանափոխ կ'ընէ ձեզ, Լօրէնցօ։ Այնպիսի վիճակի մը մէջ կը տեսնեմ ձեզ որ ուրիշ տեղն երբեք տեսած չունիմ։ Մտիկ ըրէք հիմա...

Իր շարժուձեւերով, իր նայուածքներով կը դիւթէր և իր անուշահոտութիւններով կը գինովցնէր իշխանը։ Սակայն Լօրէնցօ դէպ ի ետ քաշուեցաւ, յախուռն քրքիջ մը արձակելով։

—Զգէ՛ օձիքս։ Այդպէս կեցած էիր քովս եւ զգուանքներդ կ'ընծայէիր ինծի այն օրը երբ դաւաթիս մէջ բան մը կը դնէիր սրուակէն։ Ֆլօրիա, զօրաւոր կին մըն ես դուն։ Բայց ինծի սորվեցուցիր իմ մէջս գտնուած կորովը արթնցնել, որուն գոյութեան իսկ տեղեակ չէի։ Զպիտի կրնաս ծուղակիդ մէջ ձգել զիս։

—Լօրէնցօ, այս պահուս անկեղծ եմ։

—Ո՞յս պահուս... Այո՛, կրնայ ըլլալ։ Ամէն ինչ կարելի է քեզի հետ։

—Լա՛ւ, ինծի կը տենչաս... Եթէ չտենչայիր՝ այդքան բուռն ատելութիւն մը չպիտի սնուցանէիր։ Զգէ որ քու կինդ ըլլամ մինչեւ վաղը։ Այնուհետեւ ազատ չպիտի՞ ըլլաս զիս սպաննելու։

—Գնա՛ բանդ, Ֆլօրիա։

—Իսկ եթէ հոս մնալ ուզեմ։

Տէ Թրանի իշխանը իր կնոջ կը նայէր շեշտակի, որ սիրոյ վրայ կը խօսէր իրեն հետ, և որուն տամուկ շրթունքները, խորասոյզ աչքերը և դողդոջուն իրանը անձնամատոյց կ'ըլլային։ Միշտ կը սիրէր Ֆլօրիան, ինչպէս այս վերջինն ալ կը հաւատայէր։ Մանկամարդ կինը վստահ էր թէ Լօրէնցօ խօլ կերպով կը սիրէր զինքը։ Իշխանը տեսաւ որ Ֆլօրիայի մատները կը կծկուէին միտաանիին վրայ, որուն կըրթնած ըլլալ կը թուէր։

—Պահեցէք այդ փոքր սրուակը, ըսաւ Լօրէնցօ, մինչ անձկութեան կամ հեգնութեան ծիծաղ մը կը գալարէր իր բերանը։ Պէտք չունիք գողնալու, ալովհետեւ ես ձեզի կու տամ։ Միայն թէ ատոր պարունակութիւնը եթէ կ'ուզէք իմ վրաս փորձել, յուսախաբութիւն պիտի կրէք։ Բանի մը գունաւոր կաթիլ կը պարունակէ իր մէջ։ Այն սոսկալի սրուակը, որուն վրայ խօսեցայ, իմ քովս է. բայց ուրիշ ատեն։

Ֆլօրիա բուռն ծիծաղ մը արձակեց։ Սրուակը առաւ ու օդին մէջ նետեց, որ պատուհանին ապակին կոտրելով գնաց կորսուեցաւ գեղեցիկ ու հանդարտիկ պարտէզին մէջ, սաւերուտ նոճիներուն տակ և շատրուաններու ժեռուտ մասերուն վրայ։ Երկինքը մութ կապոյտ գոյն մը ունէր, հակառակ տիրող ջերմութեան ջերմութեան ու Օմպրիէն փչող բուռն հովին։ Սակայն տէ Թրանի իշխանուհին կը ծիծաղէր վայրագ այլ անկեղծ զուարթութեամբ։ Հարցուած մը կուգար չըլլալ՝ թունդքներուն վրայ, և ի վերջոյ այդ հարցումն ըրաւ ամուսնոյն.

—Սիրելիս, կ'ուզեմ գիտնալ թէ քիչ մը առաջ նետած սրուակս մնացակա՞ր պարունակութիւն մը ունէր, և եթէ գըտնուածը այդ սրուակին մէջ խոթելու մտադրութիւննիդ ի գործ դնէիք, այս իրիկուն վար պիտի դնէի՞ք զիս։

—Ֆլօրիա, մի՛ խոսխաբր ինծի դէմ, գոչեց տարաբախտ մարդը այնպիսի շեշտով մը որ կարծեցնել կուտար թէ Լօրէնցօ ամէն ինչ պիտի ընէր՝ իր կինը վայելելու համար։ Զիս չես կրնար համոզել թէ անձնատուր պիտի ըլլաս ինծի՝ կեանքդ փրկելու համար։ Եթէ այդ համոզումը ունենայի՝ թերեւս այդ սակարկութիւնը ընել փորձէի։ Բայց եթէ վայրկեան մը տկարանայի, դարձեալ քու խաբէութեանդ զոհ պիտի երթայի։ Մարդկութեան անպատշաճ դիրքի մը մէջ պիտի դնէիր զիս։ Գնա՛ բանդ... Մեռնելէն բան մը չելլեր, յարեց մեղմաձայն։ Բայց իմ անունս ինչ պիտի ըլլայ։

—Օ՛հ, իբր բարեկամ բաժնուինք իբարմէ, յարեց իշխանուհին մօտալ զուարթութեամբ մը։ Երկուքնիս ալ այնչափ չար չենք, ո՛րչափ ցոյց տալ կ'ուզենք։ Այդ ծաղկատի տ'Էրքիւլանոյի կեանքին մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէք, ինչպէս նաեւ իր ամուսնութեանը՝ եղբօրս հետ։ Պիտի ջանամ կարգի դնել այդ գործը։ Այդ պայմանով միայն ձեր սպառնալիքները ետ կ'առնէք։

— Պիտի համբերեմ, ըսաւ Լօրէնցօ։

— Ցտեսութիւն ուրեմն։

Ֆլօրիա ամուսնոյն քով յառաջացաւ, ձեռքը երկարած։ Լօրէնցօ, կարճահասակ ըլլալուն, առանց ծռելու, շրթունքները դրոշմեց կնոջ ձեռքին վրայ։ Բայց իսկոյն, բուռն շարժուձեւով մը, ետ նետեց, իբր թէ կրակ կարած խանձողներ ըլլային այդ նուրբ մատները։ Մանկամարդ կինը ցնցեց ուսերը, և ամուսնէն բաժնուելով կառք ուղղուեցաւ, որուն շուրջը կը փութային ծառաները։

Դ.

ԱՒԵՐԱԿՆԵՐՈՒ ՍՏՈՒԵՐԻՆ ՄԷՋ

Ցարնէզի ապարանքին մէջ, Ֆրանսական դեսպանատուն, անզօր ու տրամաբանական տաւմը կը հետեւէր իր ընթացքին։

Պէրանժէր, գերմարդկային ճիգերու շնորհիւ ազատած, ապաքինման շրջանը կը բոլորէր. իր ֆիզիքական ու բարոյական տկարութիւնը հաւանական չէին ընծայեր կատարեալ բուժում մը։ Խորչենք կը զգար կեանքէն և անուանդ չէր առներ, որպէս զի ուժերը վերստանար։ Ո և է հատատուն կամ հեղուկ սնունդ կը մերժէր։ Աէրօմի ներարկումներով կ'ապրեցնէին, բայց ծայրայեղ պարագաներու մէջ ի գործ դրուած դրութիւն մըն է աս, որ առժամանակեայ կրնայ ըլլալ և վերջն ալ յայտնի չէ։ Բժիշկները կանխատեսած էին հիւանդին վախճանը։

Այն մտածումը թէ իր մայրը մէկ բառով կրնար երջանկութիւն պարգեւել և չէր ըներ, ապահովաբար Պէրանժէրի մահուան պատճառ պիտի ըլլար։ Առանց թափանցելու այն սոսկալի գաղտնիքին, որ անողոք կը դարձնէր տիկին տ'Էրքիւլանոն, նորատի աղջիկը կ'ահաբեկէր, խորհելով որ մարդկային կեանքին մէջ այդպիսի պարագաներ կրնան ներկայանալ։

Այն տարիքին մէջ, ուր անմեղութիւնը կը սկսի խռովիչ հեռանկարներ նշմարել անձկութեամբ, այնպիսի քօղ մը եսեւ, որ իր ու իրականութեան միջեւ պարզուած է, Պէրանժէր յանկարծ, անհեւլիօրէն խառնաշփոթ բաներ երեւան կը հանէր այդ հեռանկարներուն մէջ։

Պէրանժէր չէր ուզեր այդ հեռանկարները մօտեցնել։ Պիտի նախընտրէր բնա՜վ վերահասու չըլլալ անոնց, խելա տալ, մեռնիլ։ Մնաց որ, ինքզինքը այնքան տկար ու խոնջ կը զգար... Անէացման անձնատուր, պայքարէն հեռու կ'ապրէր։ Եւ ինչ պայքար։

(Շարունակելի)

[illegible]

եղած հրամանին իրաւացի կամ անիրաւ ըլլալու մասին իր կեանքի հեղինակներէն բացատրութիւն պահանջելու։

Շատ դժուար է հասկնալ թէ ինչ տարբերութիւն կայ ճշմարտախօսութեան և գաղտնապահութեան մէջտեղ և վտանգ կայ որ տղուն դատողութիւնը խանգարի ու լաւ բացատրութիւններէն հետեւցնէ թէ պէտք է վերապահում ընել, կեղծել և ստել։

Այս ու այսպիսի բարոյական հարցերու կնճիռներ խոհեմութեամբ պարզուած են և կը յուսանք որ այս գիրքը պիտի նպաստէ տղոց՝ առանց միտքի ճիգ ընելու, հասկնալ բարին ու չարն և մանուկը առաջնորդել պատուաբեր ու պարտաճանաչ մարդ մը ըլլալու։

ՄԻՀՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՌՏՆԻՆ ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Երկար ատեն անգործածելի պահուելիք ճերմակեղէնները նոր լուացուածին պէս սպիտակ կը մնան, եթէ լուալով լաւ մը չորցնելէ ետք, առանց արդուկելու, պլլուած պահուին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Թանի թղթակիցը սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Լա Հէյէն.

Այսօր տեղի ունեցած լիագումար նիստը, որ մէկ ժամ միայն տեւեց, անակնկալի ելք մը մը ունեցաւ։ Օրակարգին վրայ կային սա երեք ծրագիրները՝ երկրորդ յանձնաժողովին կողմէ պատրաստուած.

Ա. Կանոնագրութիւն թշնամութեանց սկսելուն վրայ, որ կը սահմանէ թէ թշնամութիւնները այն ատեն պէտք է սկսին, երբ նախապէս ազդարարութիւն մը ըլլայ պատերազմի յայտարարութեան և կամ [illegible]

բոլոր յօդուածներուն համար։ Զուիցերիական պատուիրակ Պ. Պօրէլ կը պատրաստուէր ծրագրին յօդուածները կարդալու, երբ Պարոն ֆոն Մարշալ բացարձակապէս յայտարարեց թէ Գերմանիա չէր կրնար ընդունիլ յաւելուածին այն մասը որուն յօդուածները հակասական են, և որոնց համար շատ մը տեղութիւններ վերապահութիւններ կ՚ընեն։ Գերման պատուիրակը պահանջեց որ ամբողջ յաւելուածը յանձնաժողովի մը յղուի, նորէն ուսումնասիրուելու համար։ Այս առաջարկութիւնը ընդունուեցաւ գրեթէ միաձայնութեամբ. միայն Պրազիլիոյ ու Փոււպայի պատուիրակները հակառակ քուէ տուին. պատուիրակ մըն ալ ձեռնպահ մնաց։ Նիստին սկիզբները Պ. Նէլիտով կարդաց Վիլհէլմինա թագուհիին պատասխանը, որով շնորհակալութիւն կը յայտնէր իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ եղած շնորհաւորութեանց համար. Նաեւ կարդաց անգլիական առաջին պատուիրակ Սըր Էտուարտ Ֆրիի մէկ նամակը՝ ծանուցանող թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը կ՚ընդունի հաստցուած ընելու սկզբունքը՝ Լա Հէյի կանոնագրին բանաւորման համար՝ ցամաքային պատերազմի օրէնքներուն և սովորութեանց մասին, և հետեւաբար բրիտանական պատուիրակները եա կ՚առնեն նախորդ լիագումար նիստին մէջ իրենց ըրած վերապահութիւնը։ Պ. Նէլիտով միանգամայն կարդաց Ռումանիոյ նախարարապետ Պ. Ստուրձայի մէկ նամակը, որով Դեսպանախորհուրդին կը ներկայացնէ առաջարկութիւն մը Լա Հէյի մէջ միջազգային իրաւաբանութեան Ակադեմի մը հաստատելու համար։ Պոլիվիոյ պատուիրակներէն Պ. Կուաքալլա լուր տուաւ թէ Պոլիվիոյ նախագահ ընտրուած է։ Պ. Կուաքալլա, որ իր երկրին դեսպանն էր Լոնտոնի մէջ, խկայն ճամբայ ելաւ Լա Հէյէն, ուր պիտի վերադառնայ՝ վերջնական որոշմնագիրը ստորագրելու։

ԳԵՐՄԱՆ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Համպուրկի մէջ գումարուող գերման սեղանաւորներու համաժողովը ո՛չ միայն սեղանաւորական մասնագիտական խնդիրներով զբաղեցաւ, այլ քննեց խնդիր մը որ ընդհանուր հանգամանք մը ունի թէ՛ Գերմանիոյ մէջ և թէ ուրիշ տեղեր։ Այդ խնդիրն է մեծ երկրի մը սեղանաւորական կեանքը պատերազմի ատեն։ Համպուրկէն Պ. Վարպուրկ, Պերլինի Սակարանին ապագայ օրէնքին վրայ խօսելով, ջանաց հաստատելու թէ ժամանակակից պատերազմի մը անհագին ծախքերուն դիմադրելու համար Սակարանի լայն և անկաշկանդ դրութիւն մը պէտք է։ Պ. Վարպուրկ յայտարարեց.

«Սեղանաւորներու վերջին համաժողովէն ի վեր ընդհանուր քաղաքականութեան կացութիւնը փոխուած է, վասն զի եւրոպական պատերազմի մը կարելիութիւնը, թէեւ շատ հեռաւոր, պէտք է նկատողութեան առնել։ Իրաց այս նոր վիճակին հանդէպ, խնդիր է գիտնալ թէ գերման սեղանաւորական պատրաստութիւնը զինուորական պատրաստութեան պէս լաւ կազմակերպուա՞ծ է։ Զինուորական մասնագէտներու կարծիքովը, ապագայ պատերազմ մը երկար պիտի տեւէ և գէթ տարեկան եօթը միլիառ մարքի պէտք պիտի ունենայ։ Մեր սեղանաւորութեան գործը պիտի ըլլայ ո՛չ միայն պատերազմին այդ ծախքերը հոգալ, այլ նաեւ, և մանաւանդ, արգիլել խուճապը որ անհրաժեշտաբար առաջ կը բերէ պատերազմի յայտարարութիւն մը։ Ատկէ զատ Գերմանիա պիտի պարտաւորուի պէտք եղած դրամը ձեռք բերել՝ երկրին մէջ փոխառութիւններ ընելով։ Անշուշտ պէտք չէ վստահինք օտարին սեղանաւորական աջակցութեանը։ Միանգամայն պէտք է գիտնանք որ մեր դաշնակիցներն ալ մեզ պիտի դիմեն՝ իրենց պէտք ունեցած դրամը ձեռք բերելու համար։ Սակարանի հին օրէնքը ջնջուելէն ի վեր, սակայն, անհրաժեշտ փոխառութիւնները ժամանակին կնքելու վիճակին մէջ չենք այլ եւս։ Եթէ Սակարանը առաջուան պէս անկաշկանդ կերպով գործէ, պիտի կրնանք այդ փոխառութիւնները կնքել։ Գերմանիա երկար ատենէ ի վեր դիզուած հարստութիւն մը վայելող երկիր մը չէ և այդ կէտին մէջ արեւմտեան աէրութիւնները իրմէ առաջ անցած են։ Զօրաւոր Սակարանի մը աջակցութեամբը միայն պիտի կրնանք գտնել անհագին գումարներ պատերազմի մը պարագային, և աշխարհի մէջ մեր զօրութիւնը ապահովելու համար բացարձակապէս պէտք ունինք սեղանաւորական ոյժի մը՝ մեր զինուորական զօրութեան հետ։»

ՌՈՒՍԻԱ

Շաբաթ օրը կատարուեցաւ Բաւլ Ա. ռուսական նոր զրահաւորին ծովը իջեցուելու հանդէսը։ Այդ զրահաւորը 17,000 թոնօ տարողութիւն ունի։ Շինութեան ծախքը 17 միլիոն րուպլի պիտի ըլլայ։

— Ռուսիոյ Սինոդին յանձնաժողովը նոր օրէնք մը պատրաստեց ամուսնալուծման համար, հաստատելով հետեւեալ յաւելուածական պատճառները. — Ա. Երեք տարիէն աւելի տեւող մտային խանգարում։ Բ. Ափրոդիտեան հիւանդութիւններ։ Գ. Ֆիզիքական ու բարոյական տառապանքներ առաջ բերող գէշ վարմունքներ, որոնք երկու կողմին կեանքերը վտանգի կ՚ենթարկեն։ Դ. Երեք տարիէ աւելի հեռացում։ Ե. Օրթոտոքս Եկեղեցիէն հրաժարում։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Սեւ Լերան իշխանին երրորդ որդին՝ Բեդեր իշխանը, տասնութ տարեկան, Վիեննա ժամանեց և Թերեզիանումի տկար դէմին պիտի մտնէ՝ իր ուսումը առաջ տանելու համար։ Ետքը պիտի երթայ ժամանակ մը մնալու Վինէր-Նոյշդադի զինուորական ակադեմին։

— Վիեննայի քաղաքապետութիւնը պատուաստի յիսուն ճիւղեր հաստատեց, որուն ամէն մէկը օրական հինգ հարիւր հոգի կը պատուաստէ ծաղկախտի դէմ։ Պատուաստը պարտաւորիչ է կառավարական և քաղաքապետական բոլոր պաշտօնեաներուն համար, թէեւ ծաղկախտին ճարակումը կասուն է։ Ֆրանց Նոզէֆ կայսրը այդ մասին խիստ հրամաններ տուած է, վասն զի Վիեննայի մէջ տակաւին շատ են պատուաստի հակառակորդները։

— Սերպիոյ Նախարարապետ Պ. Բաշիչ շաբաթ իրիկուն Վիեննա դարձաւ Սէմմէրինկէն, ուր այցելութիւն տուած էր Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Էրէնթալի և ճաշած էր անոր հետ։ Պ. Բաշիչ կիրակի առտու Պելկրատ վերադարձաւ։ Երկու Նախարարներուն տեսակցութեան վերաբերեալ զեկոյց մը հրատարակուեցաւ՝ ծանուցանող թէ որոշած են ամսոյս 20ին վերստին ձեռք առնել առեւտր. դաշնագրութեան բանակցութիւնները։ Պ. Բաշիչ յայտարարեց լրագրական թղթակցի մը թէ չէ կրցած ձեռք բերել ողջ անասունները Աւստրիա-Հունգարիա ներածելու արտօնութիւնը, այլ «Թրանսիդ»ով անցքը և մորթուած անասնոց միսերունը միայն։ Ատոր փոխարէն խոստացեր է կարեւոր զիջողութիւններ՝ աւստրիական արտադրութեանց Սերպիա մուտքին համար։

ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ ԵՐԿՐԱԽՈՅԶՆԵՐԸ

Մէկ քանի օր առաջ ծանուցուեցաւ թէ անգլեւամերիկեան բեւեռական արշաւախումբը արկածի մը ենթակայ եղած է։ Հեռագիրները կ՚ըսէին թէ արշաւախումբին նաւը ընկղմեր է Ալասքայի ծովեզերքին բացերը և թէ բնաւ լուր չկայ արշաւախումբին երեք անդամներէն, որոնց մէջ է նաւապետ Միքէլսըն։ Իվնինկ Նիւզ կը ծանուցանէ թէ արշաւախումբին այդ երեք անդամները ողջ առողջ են։ Շաբաթ օրը այդ երեքէն մէկին կողմէ հեռագիր մը ժամներ է Անգլիա։ Այդ հեռագիրը, որ Ալասքայի մէջ տեղէ մը ղրկուած է, ինը բառ կը պարունակէ. ատկէ կը հասկցուի թէ նաւապետին ու երկու ընկերներուն կողմէ սառոյցին վրայ ձեռնարկուած երկրախուզութիւնը կատարուած է և թէ երեքն ալ ողջ առողջ են։

ՄՐՑՈՒՄ ՈՎԿԷԱՆՈՍԻ ՄԷՋ

Անգլիական երկու վիթխարի շոգենաւեր՝ Լուսիթանիա և Լուզիդանիա կիրակի օրը Լիվըրփուլէն ճամբայ ելան Նիւ-Եորք ուղեւորելու համար։ Անգլիացիները կը յուսան թէ Լուզիդանիա օր մը ամէնէն աւելի շուտ պիտի կատարէ Լիվըրփուլէն Նիւ-Եորքի ուղեւորութիւնը, ինչ որ հիմա գերմանական շոգենաւերը կը կատարեն։ Լուսիթանիա ժամ $4^1/_2$ին ճամբայ ելաւ և Լուզիդանիա ալ ժամ 9ին։ Ցուցալի կը նկատուի որ Լուզիդանիա Քուինսդաունի իրլանտական նաւահանգիստէն մեկնելէ ետքը ճամբան առաջ անցնի Լուսիթանիայէն։ Այս վերջինը սովորական մեքենաներ ունի, մինչդեռ միւսինը «դիւռպին»ով են. Լուզիդանիա, որ նաւային շինութեանց ամէնէն վերջին դրութեանց համաձայն շինուած է, 32,500 թոնօ տարողութիւն ունի։ Կը յուսացուի որ Լիվըրփուլէն Նիւ-Եորք չորսուկէս օրէն երթայ։ Ինչպէս յայտնի է, գերմանական Տէօյչլանտ շոգենաւը հինգ օր և եօթնուկէս ժամէն կ՚երթայ։ Լիվըրփուլի մէջ մեծ յուզում կը տիրէ, վասն զի անհագին բազմութիւն մը ներկայ գտնուեցաւ անգլիական երկու շոգենաւերու ճամբայ ելլելուն։

— Քուինսդաունէն (Իրլանտա) կիրակի օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լուզիդանիա, նոյն օրը, Լուսիթանիայի հասեր և զայն անցեր է։ Լուսիթանիա չորսուկէս ժամ առաջ ճամբայ ելած էր։ Լուսիթանիա առտուան ժամ 9.26ին Քուինսդաուն հասեր է և Լուզիդանիա ալ ժամ 9.35ին։ Երկուքն ալ միշտ բունեւր են։ Լուզիդանիա կէս օրը տասը վայրկեան անցած ճամբայ ելեր է դէպ ի Նիւ-Եորք։

— Երեքշաբթի առտու Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը հրատարակեց Լուզիդանիայի մէջ գտնուող իր մասնաւոր թղթակցէն.

«Այս ուղեւորութիւնը սխալմամբ իբրեւ մրցում ծանուցուեցաւ Լուսիթանիայի և Լուզիդանիայի միջեւ։ Անշուշտ կատարուածը մրցում մըն է, սակայն երկու մեծ ազգերու միջեւ՝ Ատլանտեանի մեծ մրցանակին համար, այլ ոչ թէ միեւնոյն Ընկերութեան պատկանող երկու շոգենաւերու միջեւ։ Լիվըրփուլի մէջ ամէն ոք հասկցաւ որ այդ շոգենաւերը դարձեալ Լիվըրփուլ վերադառնալ պիտի տան երկար ատեն պահած ցանկալի տիտղոսը՝ ամէնէն աւելի արագընթաց շոգենաւերը ունեցող նաւահանգիստի։

ՄՈՆԹԷ-ՔԱՐԼՈՅԻ ՈՃԻՐԸ

Կուլտ ամուսինները Մարսիլիայէն Մոնթէ-Քարլօ փոխադրուեցան վերջապէս։ Լուրը տարածուած ըլլալով ամէն կողմ, այս տեղափոխութեան առաւօտուն անհագին բազմութիւն մը լեցուած էր Մարսիլիոյ ու Նիսի միջեւ գտնուող երկաթուղւոյ կայարաններուն շրջակայքը՝ մարդասպանները տեսնելու հետաքրքրութեամբ։ Ուղեւորութեան տեւողութեան միջոցին Տիկին Կուլտ, որ վակոնի մը խցիկին մէջ փակուած էր, քանի մը պատկերազարդ թերթեր աչքէ անցուց, անտարբեր երեւնալով իր շուրջը անցած դարձածին ու խօսուածներուն։ Գալով երկանը, Վէրէ Կուլտ կը պահէր իր ընկճուած ու գլխիկոր վիճակը։ Ճամբան, պահապան մը մէյմէկ պնակ կերակուր տուաւ բանտարկեալներուն, անոնց խցիկին պատուհանէն ներս կարկառելով։ Երբ կառախումբը Նիսի մօտեցաւ, Տիկին Կուլտ իր պաղարիւնութիւնը կորսնցուց։ Նիսի կայարանին մէջ խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր կառախումբին երկայնութեամբ, բանտարկեալները դիտելու համար. սակայն պահապանները գոցեցին դռնակներուն սողոնները։ Շատեր տասնակ գնելով կառախումբ մտան, մինչեւ Մոնաքօ երթալու և հոն բանտարկեալներուն վակոնէն իջնելը տեսնելու համար։ Մոնաքոյի կայարանին մէջ, կառախումբին ժամանումէն շատ առաջ, հազարաւոր հետաքրքիրներ խռնուած էին. հոն էին նաեւ դատական ու ոստիկանական պաշտօնատարներ։ Կառախումբը կանգ առաւ գոմիսէրութեան գրասենեակին առջեւ և բանտարկեալներուն յանձնումը պաշտօնապէս կատարուեցաւ Մոնաքոյի իշխանութեանց։ Երեք լանտօներ կը սպասէին, որոնցմէ առաջինին մէջ նստեցուցին Կուլտը, երկրորդին մէջ կինը, հեծեալ ոստիկաններէ շրջապատուած։ Իսկ երրորդին մէջ նստան դատաւորները։ Երբ կառքերը ճամբայ ելան, թշնամական աղաղակներ ու սուլիչներ լսուեցան, որոնք կ՚արձակուէին ոճրագործ ամուսիններուն դէմ։ Նմմա Լէվէնի սպանիչները ուղղակի բանտ տարուեցան, ամուսինը թիւ 1 խցիկը ու կինը թիւ 4 խցիկը փակուելով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ. — Քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Թաղապետութեան Բ. շրջանակին Տնօրէնի օգնական Իսմայիլ պէյ։

— Սպարապետի Դրան հեծելազօրքերու ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ ընդհանուր պիտոյքներու ճիւղին նախագահ առաջին ֆէրիգ Ահմէտ Աֆիֆ փաշա։ Սպարապետի Դրան հեծելազօրքերու ճիւղին դեր-նախագահ անուանուեցաւ նոյն ճիւղին նախագահի փոխանորդ ֆէրիգ Իզզէդ փաշա։ Ընդհանուր պիտոյքներու ճիւղին նախագահի փոխանորդ անուանուեցաւ նոյն ճիւղին Դ. մասնաճիւղին Տնօրէն ֆէրիգ Մուսթաֆա փաշա։

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Այտընի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Զիւհտի էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Տրապիզոնի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին երկրորդ հարցաքննիչ Հաճի Մէհմէտ Նիազի էֆ.ի, Օսմ. Պանքային Հալէպի ճիւղին արկղակալ Պէհճէդ էֆ.ի և Րէֆահէ գաւառակին մալ միւտիրի Մէհմէտ Նաճի էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Թնդանօթարանի շրջուն երկրորդ կիսաբանակին հրամանատար միրլիվա Րէզա փաշայի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Թաղապետական Ա. շրջանակին ու Համազգային Անկելանոցին մանկաբարձ բժիշկ Պիւրհանէտտին պէյի և Միւնիրսցի Ռլաք Էնիդ Վայդ բրոֆէսէօրին։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Գըրգքիլիսէ գաւառին հաշուակալ Հագգը պէյի։

— Լիագաթի ոսկի շքադրամ տրուեցաւ ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութեան ծառայող դեր-գնդապետ Անլէյ, Մարդէն, Ֆիրէլ, գնդապետ Րիխդէր, դեր-գնդապետ Համուշի Տըրոքաս ու գնդապետ Եովիրաքի պէյերու։ Լիագաթի արծաթ շքադրամ՝ հազարապետ Պոնէմ Կրոկան, Սդէֆան, Նայ ու Քլարք պէյերու, հարիւրապետ Համիլդըն և Տ. Դ. Լ. Սդէֆան ու Նիքոլ էֆ.ներու, հազարապետ Եսինուշէֆաքի, Թուրէնչիք, Տրմարօքինօ, Քապրի ու Ջիմարիա Տալէն պէյերու, հարիւրապետ Շմիդ, Բալլաս, Քարդանովիչ, Թուրիճ ու Օրպան էֆ.ներու, հազարապետ Ֆուլըն, Նովար, Մասէնէ ու Շէսէլ պէյերու, հարիւրապետ Քամբօ Քասօ, Պրոնէ, Պավէ ու Սարօ էֆ.ներու, հազարապետ Ռիտոլֆի ու Կարոն պէյերու, հարիւրապետ Պասէժի էֆ.ի, հազարապետ Ֆրոլով, Վարոնին, Շերպինիա, Բոլդանով, Սորքէն ու Բոչով պէյերու և հարիւրապետ Սվէդքով, Պայրաքտարով, Օկորա ու Տոսիմիդէր էֆ.ներու։

պաշտօնեաներու, անպաշտօն վիճակի մէջ գտնուողներու, որբերու և այրիներու յիսուն ղրուշ և անկէ աւելի ամսաթոշակներու «քուբոն»ներուն վրայ, դրամաթուղթէն զատ, Հիճազի Համիտիէ երկաթուղիին մէյմէկ ղրուշնոց «իլմուխապէր»ն ալ պէտք է փակցնել։

ԹՈՒՐՔԻԱ ՍԻ ԱՆԳԼԻԱ. — Սապահ կ՚ըսէ թէ Թայմզ. Միջերկրականի անգլիական նաւաբաժնին հրամանատար Սըր Չարլզ Տըրուրի Կ. Պոլիս այցելելուն վրայ մասնաւոր յօդուած մը հրատարակելով, գոհունակութեամբ կը հաստատէ թէ Թուրքիոյ և Անգլիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութեանց տեւականութեանը նոր մէկ ապացոյցը կը կազմեն այն Կայս. մեծարանքները զորս Վեհ. Սուլթանը շնորհեց Սըր Չարլզ Տըրուրի ծովակալին։

ՈՍՏԻԿԻՏԻ ՈՒ ՎԱՌՈՂԱՆՒՒԹԻ մասին կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Ներքին գործոց պաշտօնարանին մէջ՝ Նախարար Մէմտուհ փաշայի նախագահութեամբ։ Անցեալ նիստին մէջ ալիւրի և ոչխարի մասին, Էրզրումի, Տրապիզոնի, Մուսուլի, Պրուսայի ու Գասթէմունիի նահանգներէն և ուրիշ նահանգներէ հեռագրով պահանջուած տեղեկութեանց պատասխանները եկած ըլլալով, յանձնաժողովը զայնք քննեց և խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարար Սելիմ Մելհամէ փաշա, ելմտական խորհրդական Րագըպ պէյ և Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին նախագահ Ապտուլլատիֆ Մէհմէտ էֆ. ալ այդ յանձնաժողովին անդամ կարգուած ըլլալով, ներկայ գտնուեցան երէկուան նիստին։ Յանձնաժողովը վաղն ալ պիտի գումարուի։

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ նահանգին կուսակալ Նազըմ փաշա արձակուրդով երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց և ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը, առջի օրը, իր հիւրամեծարներուն հետ, շոգեմակոյկով ռուսական դեսպանատունը գնաց՝ Պէօյիւքտէրէ, և դեսպան Պ. Զինովիեվի այցելութիւն տալէ ետքը, վերադարձաւ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Պարսից դեսպանը և Աւստրիոյ դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

— Ռումանիոյ դեսպան Պ. Բաբինեու, որ այս շաբթու արձակուրդով Պուքրէշ պիտի ուղեւորի, երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ յանձնաժողովը երէկ գումարուելով խորհրդակցութիւն կատարեց։ Ներկայ էր Նաեւ Կայս. Պալատան երկրորդ քարտուղար ու ահնեկապետ Իզզէդ փաշա։

ՍՈՒՐՐԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԸ. — Էվգաֆի պաշտօնարանին մէջ երէկ ձեռնարկուեցաւ Սուրրէի Հիւմայունի պատրաստութեանը։

ԹԷՆՊԷՔԻՐԻ ՌԷԺԻՄ. — Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ առեւտրական Տնօրէն Սուպհի պէյ ներկայ պիտի գտնուի Թէնպէքիրի Ռէժիին բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովին, որ ամսոյս վերջերը պիտի գումարուի։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանը պաշտօնապէս Բ. Դրան ծանոյց թէ Պաւուէլի պարսկական նախորդ դեսպան Սաատ-իւտ-Տէօվլէ խան Պարսկաստանի արտաքին գործոց նախարար կարգուած է։

ՊԱՌՈՆ ՏԸ ՌՕՁԻԼՏ, որ Իզմիր կը գտնուի, այցելեր է Թուզի պատրաստութեան գործարանները, հետաքրքրութեամբ դիտելով կատարուած աշխատութեան եղանակը։ Պառոն տը Ռօչիլտ Իզմիրէն Սաքըզ պիտի երթայ և անկէ ալ Հռոդոս։

ԱՑՏԸՆԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ. — Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնագէտներու Խորհուրդը կը քննէ Գոնեայի կուսակալութեան մէկ առաջարկութիւնը՝ Այտընի երկաթուղիին Տինարէն Էյրիտիր շինուող ճիւղը մինչեւ Սբարդա երկարելու համար, ինչ որ մեծապէս օգտակար և արդիւնաւոր պիտի ըլլայ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ապահովութեան Սնտուկին համար Երկրագործական Պանքային վարչութիւնը որոշեց Պանքային մօտերը յարմար գետին մը գնելով հոյակապ շէնք մը կառուցանել։ Հիճազի Համիտիէ երկաթուղիին ելմտական վարչութիւնը, որ Երկրագործական Պանքային մէկ մասին մէջ կը գտնուի, երբ մօտերս նոր կառուցուած շէնքը փոխադրուի, ապահովութեան Սնտուկը այդ մասը պիտի փոխադրուի։ Պոլսոյ ապահովութեան Սնտուկին արկղակալ կարգուեցաւ Երկրագործական Պանքային պաշտօնեաներէն Մուսթաֆա Հագգը էֆ.։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՂՏԱՏ-ՀԱԼԷՊԻ ՃԱՄԲԱՆ. — Պաղտատի կուսակալը, ինչպէս երէկ ծանուցինք, հեռագրած էր Կայս. Պալատան երկրորդ քարտուղար ու ահնեկապետ Իզզէդ փաշայի թէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են Պաղտատի ու Հալէպի միջեւ երթեւեկութիւնները աւելի կարճ միջոցի մը մէջ կատարելու համար։ Նոյն կուսակալը առջի օրուան թուականով նորէն կը հեռագրէ թէ Հալէպէն օգոստոս 20ին ճամբայ ելած կառքերը 27ին Պաղտատ ժամներ են, քանիրվեց օրուան հեռաւորութիւնը եօթը օրէն կտրելով։ Այս պարագան ընդհանուր ուրախութիւն պատճառելով բարեմաղթութիւններ եղած են Վեհ. Սուլթանին համար։ Կուսակալը կը յարէ թէ Պաղտատէն մեկնող կառքերն ալ անշուշտ նոյն ժամանակամիջոցին մէջ Հալէպ ժամնած են։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ հանգստեան թոշակի Սնտուկին վարչութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, Պաշտօնական Ձերուցում մը կը ծանուցանէ թէ նոյն Սնտուկէն ամսաթոշակ առնող հանգստեան կոչուած

ՍՈՒԷԶԻ ջրանցքէն անցած. 1էն 10 (Ն. Տ.) անցած նաւերուն թիւն է 114 և գոյացած հասոյթը՝ 3,040,000 ֆր.։

ՀՐԴԵՀ. — Երէկ իրիկուն ժամ 10ուկէսին Խասքէօյ, Թուրշուճը Մահալլէսի, ջրհորի մը մէջ ինկած փայտի տաշեղները բռնկելով այրեցան։

— Առջի գիշեր Սալմաթոմրուքի Գասըմ Աղա թաղը մրգավաճառ Մուսթաֆայի տունէն հրդեհ ծագելով չորս տուներ այրեցան։ Հրդեհը առաջ եկած էր քարիւղի լամբարի մը շրջելէն։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Բէրայի ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Սբիրօ, Եռաքիմ, Մանոլ ու Սդէֆօ անուն անձերը, որոնք Բէրայի մէջ Թարլա Պաշիի, Թագսիմի, Այնալը Չէշմէի ու Գալէ Գափուի կողմերը կատարուած գողութեանց հեղինակներն են։ Ատոնց վրայէն գողերու յատուկ բանալիներ գտնուեցան։

— Թուղթի վաճառական Խորասանճեան էֆ. ամարանոց գացած ըլլալով, առջի օրը, Բերա, Թագսիմ, իր տունը երթալուն տակնուվրայութիւն մը տեսաւ. խուցին սնտուկները և այլն խուզարկեց, սակայն կորուստ մը չունէր։ Անմիջապէս դիմեց ոստիկանութեան, որ խուզարկութիւն կատարել կուտայ՝ գողերը գտնելու համար։

ԽԱՐԴԵՂԱՆԵՐԸ ՈՒ ԳՍԱԿԱՀԱՏՆԵՐԸ.— Իպրահիմ ու Սալիհ անուն երկու անձեր, որոնք վար տեսակէ չուխայի կտորներ, անարժէք ժամացոյց մը ևայլն ձեռքերնին բռնած հոս ու հոն կը թափառին՝ պարզամիտներ խաբելու համար, երէկ նոյն նպատակով կը պտտէին Պոլսոյ Պալըք Բազարի կողմը՝ քսան դրուշնոց ժամացոյց մը իբրև մեծարժէք առարկայ մը ծախելու նպատակով։ Զոլաք Մեհմէտ ու Շաքիր այդ ժամացոյցը տեսնելով, արծաթ կարծեցին և որոշեցին զայն չորթել։ Առանձինն Զոլաք Մեհմէտ գինը հարցուց. մէկ ոսկիէն սկսելով երեք մեճիտիէի իջաւ։ Զոլաք Մեհմէտ ըսաւ թէ վրան յարմար դրամ չունենալով Թահթագալէի մէջ պիտի վճարէ փոխարժէքը, որով չորսն ալ նոյն կողմերը սրճարան մը գացին։ Իպրահիմ, Զոլաք Մեհմէտ ու Շաքիր սրճարան մտան. իսկ Սալիհ դուրսը մնաց. պահ մը նստելէ ետքը նորէն դուրս ելան։ Այդ միջոցին Զոլաք Մեհմէտ և Շաքիր սկսան հեռանալ տարբեր ուղղութեամբ. սակայն Իպրահիմ ու Սալիհ բռնեցին զանոնք։ Զոլաք Մեհմէտ յայտարարեց թէ ո՛չ ժամացոյց առած է և ոչ ալ բանէ մը տեղեկութիւն ունի։ Կռիւ մը ծագեցաւ և Շաքիր այդ միջոցին փախաւ։ Ոստիկանութիւնը իմանալով երեքն ալ ձերբակալեց։ Զոլաք Մեհմէտի վրան խուզարկուեցաւ, սակայն բան մը չգտնուեցաւ։ Կ'երևայ թէ ժամացոյցը Շաքիրի քով մնացած էր։ Ոստիկանութիւնը արդէն կը փնտռէր Իպրահիմը ու Սալիհը, որոնք, անցեալները, Իփիչ անուն մարդ մը խաբելով, պարզ քարով փողկապի ասեղ մը մէկ ոսկի մէկ քառորդի վաճառած էին՝ իբրև ադամանդազարդ։ Հետևաբար այդ կերպով ձերբակալուեցան։

ԴԻԱԿ ՄԸ.— Երէկ առտու Գասըմփաշայի Մէօհիւրտարի եզերքէն գտնուեցաւ մարդու դիակ մը։ Քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ Լանկացի ձկնորսի մըն է, Եարկի անուն, 35 տարեկան, որ անցեալ շաբթուան փոթորիկի պահուն խեղդուած ըլլալու է։

ՊԻՕՅԻՒՔ ՉԷՔՄԷՃԷԻ շրջակայ Գովա գիւղին Էմին Պէյ ագարակին անտառապահներէն Իսմայիլ ու Խալիլ, արտի խնդրոյ մը համար, կռուի բռնուեցան։ Կռիւը սաստկանալով Խալիլ հրացանը քաշեց ու կրակ ըրաւ Իսմայիլի վրայ, որ երեսէն ծանրապէս վիրաւորուելով գետին ինկաւ։ Խալիլ ռէվոլվէրը հանեց, երկու անգամ նորէն կրակ ըրաւ վիրաւորին վրայ և վերջապէս սպաննեց զայն։ Ոճրագործը փախաւ, սակայն ոստիկանութիւնը ամէն կողմ խուզարկութիւն կը կատարէ, զայն ձերբակալելու համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Օգճը Մուսա Թաղին մէջ, երէկ, Ֆիլիբ Բէրքովիչ անուն մարդ մը անձնասպան եղաւ՝ ռէվոլվէր մը պարպելով աջ յօնքին քովը։ Նամակ մը գտնուած է, ուր ըսուած է թէ ենթակայ եղած հիւանդութենէն յուսահատելով վերջ տուած է իր կեանքին։

ՓԱՇԱ ՊԱՂՉԷԻ ապակեղինաց գործարանին գործաւորներէն Ահմէտ, երէկ առտու, Շիրքէթի նաւամատոյցին առտավաճառին սնտուկէն դրամ գողնալու աշխատած պահուն բռնուեցաւ։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը, ընկերակցութեամբ գործակատար Վեհմ. Արիս էֆ.ի, երէկ Կայս. Պալատ գնաց։

ՋՈՒՆԳԻՍԵԱՆ Կտակի յանձնաժողովին կողմէ եղած պաշտօնական յայտարարութեան վրայ, մինչև այսօր երեք երիտասարդներ խնդրագիր ներկայացուցած են Ս. Պատրիարք Հօր և փափաք յայտնած են մրցման մասնակցելու։ Մրցման քննութեան թուականն է յառաջիկայ երկուշաբթի, 3 սեպտեմբեր։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրն, ըստ սովորութեան, երէկ ևս Պատրիարքարանի բոլոր պաշտօնէից մէկ մէկ ամսական բաշխեց անձամբ։ Պաշտօնէից յետնեալ ամսականները որոնք դիզուելով կարևոր գումար մը կազմած էին, այժմ զգալի կերպով թեթևցած են և շատ քիչ պահանջք ունին այժմ պաշտօնեաները։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ մէջ երէկ 16 նշանախօսութիւններ տեղի ունեցան։

ԱԼԹԸ ՄԷՐՄԷՐԻ Թաղ. Խորհուրդին դիմումին վրայ՝ քանի մը առաջ Պատրիարքարանը նուիրահաւաքութեան կոնդակ մը տուած էր տեղւոյն քարոզիչ Տ. Կարապետ Վ. Մկրտիչեանի, որպէս զի հաւաքուած 600 ղրշ.ով նորոգուին եկեղեցիին հին զգեստեղէնները։ Տ. Կարապետ Վ. թէև 100-150 ղրշ. հաւաքած է, սակայն իր անձնական տկարութեան պատճառաւ կոնդակը յանձնած է Թաղ. Խորհուրդին, որպէս զի ինք շարունակէ նուիրահաւաքութեան գործը։

Տ. ԶԱՒԷՆ Ծ. ՎՐԴ. ձեռնարկած է Մաքրիգիւղի իր քարոզչական պաշտօնին։ Իրեն յանձնուեցաւ նաև տեղւոյն Տասեան երկսեռ վարժարանին կրօնի դասաւանդութիւնը։ Տ. Զաւէն Ծ. Վրդ., որ կը պահէ միևնոյն ատեն Սամաթիոյ Թաղային քառակարգեան մարմնոյն նախագահութիւնը, դիմած է Բերայի գերեզմանատան Յանձնաժողովին, որպէս զի անոր ծրագիրը աչքի առջև ունենալով, հարկ եղած միջոցներուն ձեռնարկէ Պալըգլըի գերեզմանատան բարեզարդութեան համար։

Տ. ՓԱՌԷՆ ՎՐԴ. Ուրֆայի մէջ ազգ. պաշտօնական մարմինները կազմելէ յետոյ Դպրեվանքին մէջ պաշտօնի պիտի կոչուի։

ԱԿՆԱՅ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Մուշեղ քահանայ նամակով մը տեղեկութիւններ հաղորդած է Պատրիարքարան, քաղաքին մէջ պատահած հրդեհին նկատմամբ, որու մասին արդէն գրած էինք քանի մը օր առաջ, և նկարագրելով բաւական թիւով ազգայիններու անպատսպար ու թշուառ վիճակը, նպաստ խնդրած է։ Պատրիարքարանը երէկ 30 ոսկի ղրկեց Ակնայ Առաջն. Փոխանորդին, հրկիզեալներուն բաշխուելու համար։ Այս հրդեհէն այրած են 225 խանութ, 7 խան և 25 տուն, ինչպէս նաև Թաղապետութեան, Հանր. Պարտքի Վարչութեան, հեռագրատան և Երկրագործական Պանքայի շէնքերը։ Հեռագրական հաղորդակցութիւնք խզուած են։ Հրդեհը խանէ մը ծագում առած է։ Շէնքերուն իրարու մօտ և հին ըլլալուն, հրդեհը շուտով ծաւալած է չորս կողմ, որուն նպաստած է սաստկաշունչ հով մը, անյաջողութեան մատնելով ամէն ճիգ և աշխատութիւն։ Քաղաքին վարի թաղի եկեղեցին՝ Ս. Գէորգ ինչպէս նաև Առաջնորդարանը և անոնց շուրջը գտնուած եկեղեցապատկան կալուածները զերծ մնացած են հրդեհի աւերումներէն։ Անձի կորուստ չկայ։

ԹԱՎՇԱՆՃԵԱՆ հանգուցեալ Յովհաննէս էֆ.ի քեռայր ու կտակակատար Գրիգոր էֆ. Ալեքսանեան որ Բարիզ կը գտնուէր՝ Տօքթ. Թիրաքեան Խանի հետ Նիւ-Եորք ուղևորելու համար որպէս զի կտակը բացուի իրենց ներկայութեան, նամակ մը ուղղելով այստեղ՝ իր որդւոյն Արամ էֆ.ի, հրաւիրած էր որ երթայ իրեն ուղեկցել։ Արամ էֆ. Ալեքսանեան շաբաթ օրը մեկնեցաւ Բարիզ։

ՆԱՒԱՊԵՏ Աւագ Համբարեան, որ ծանօթ դէմք մըն էր Կ. Պոլսոյ մէջ, ուր սովորաբար «Աւագ-գափթան» անունով կը կոչուէր, անցեալ կիրակի յանկարծամահ եղեր է, երբ կը գտնուէր իր պաշտօնին գլուխը, Համիտիէ Ընկերութեան Տիֆլի շոգենաւին վրայ՝ Իզմիրի ծովախորշին մէջ։ Հանգուցեալը փորձ և ճարտար նաւապետ մըն էր ու երկար տարիներ ծառայած տեղական շոգենաւային ընկերութեան մը որուն շոգենաւերը մինչև Կարմիր ծով կը բանէին։

ԵԷԴԻ ԳՈՒԼԷԻ աղքատիկ հրկիզեալներուն հարկ եղած օգնութիւնը մինչև այսօր կը շարունակէ ընել Սամաթիոյ Աղքատախնամը։ Ամէն օր հաց և ուտեստեղէն կը բաշխուի բոլոր այն հրկիզեալ ընտանիքներուն՝ որոնք Նարլը Գափուի ազգ. վարժարանին մէջ առժամաբար պատսպարուած են։ Տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը որոշած է Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան մօտ դիմում ընել, որպէս զի մէկ քանի անտէր ծերունի կիներ ընդունուին նոյն Հաստատութեան մէջ։ Աղքատախնամին մասնաւոր դիմումին վրայ, Թաղին բժիշկներէն Տօքթ. Պարթէզպանեան և Տօքթ. Իշլէմէճեան, ինչպէս նաև Աղքատախնամին յատուկ բժիշկը Տօքթ. Էնֆիէճեան, ամէն օր կ'այցելեն հիւանդներուն և հարկ եղած դարմանները կ'ընեն անձնուիրաբար։ Աղքատախնամը այսօր 10,000 օխա ածուխ գնեց ապառիկ և 3-4 ամիսէն վճարելու պայմանով, որովհետև դրամական վիճակը անձուկ է և յոյսը դրած է բարեսէր անձնաւորութիւններու վրայ, որոնք ըստ սովորութեան, այս տարի ևս պիտի յօժարին դրամական օգնութիւններով ձեռնտու գտնուիլ իրեն։

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ դիմած է Ազգ. Պատրիարքարան՝ բողոքելով իր կնոջը դէմ որ թէ՛ զինքը տունէն դուրս վռնտած է՝ վարած անբարոյ կեանքը իրմէ ծածկելու համար և թէ՛ այսչափով չգոհանալով ամէն օր և ամէն տեղ կը հետապնդէ զինքը և պատճառ կ'ըլլայ ծեծկռտուքի փողոցներուն մէջ։ Նոյն իսկ գործատեղին մէջ չուզեր հանգիստ ձգել զինքը... կ'ըսէ այս խեղճ երիտասարդը և տնօրինութիւն կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։ Դատաստանական Խորհուրդին յանձնուած ըլլալով այս խնդիրը, Խորհուրդը որոշեց կինը իր ներկայութեան կոչել և հարկ եղած տնօրինութիւնն ընել։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Խառն ժողովը, ինչպէս կը յիշուի, իր վերջին նիստին մէջ որոշեց Սկիւտար Սէնթ-Մաքալէի եկեղեցական ու դպրոցական մատակարարութիւնը անջատել Սէլամսըզի և Փուզկունճուգի մատակարարութենէն։ Վարչական այս որոշումը հիմնուած էր, ի մէջ այլոց, Սկիւտարի միացեալ եկեղեցիներու Թաղ. Խորհուրդի հետևեալ պաշտօնագրին վրայ.

Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայր,

Ձեր Բ. Սրբազնութեան օգոստոս 18 թուականաւ և 1718 համարաւ պաշտօնագրոյն համաձայն՝ Խորհուրդս ձեռնարկեց գործադրել նախապէս որոշուած վարժարանական կարգադրութիւնները. սակայն առաջին օրէն տեսաւ թէ հոն կան կարգ մը դժուարութիւններ, որոնք ծագում կ'առնեն Նոր Թաղէն և զորս բառնալու համար պէտք պիտի ըլլայ եկեղեցւոյ և վարժարանաց վերաբերեալ և անմիջական տնօրինութեանց կարօտ խնդիրներն երեսի վրայ թողուլ, և զբաղիլ ու միանգամայն զբաղեցնել Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը, ինչ որ հաւանականաբար անպտուղ աշխատութիւն և աւելորդ ժամավաճառութիւն պիտի ըլլար։ Խորհուրդս այս վերջին տեսններս տեսած իր կարգ մը փորձառութիւններովը նկատելով թէ Նոր Թաղի միացումը բացարձակապէս վնասակար պիտի ըլլայ Գուզկունճուգ-Իճատիէի և Սէլամիէի Թաղերուն, ցորքան կը տիրէ Խորհրդոյս Նոր Թաղի ներկայացուցիչներուն անհաշտ ոգին, որ վերջերս չերևցած հանգամանք մը ստացած է։

Նկատելով որ ցորչափ Նոր Թաղը միացեալ պահուի, արգելք պիտի ըլլայ թէ՛ նոյն և թէ՛ միւս Թաղերուն եկեղեցական ու վարժարանական գործոց կանոնաւոր մատակարարութեան.

Նկատելով որ արդէն Նոր Թաղի միացումը նիւթապէս ևս օգտակար եղած չէ միւս Թաղերուն.

Նկատելով որ Նոր Թաղի միացմամբ Խորհուրդս յաճախ ակամայ թերացումներ կ'ունենայ իր սահմանեալ պաշտօնը խղճի մտօք և անաչառօրէն գործադրելու մէջ, և այս օրինակ կարգ մը ուրիշ նկատումներով Խորհուրդս կուգայ թախանձագին խնդրել Ձեր Բ. Սրբազնութենէն որ շնորհ ընէ իսկոյն հրամայել Նոր Թաղի անջատումը միւս Թաղերէն, և զինքը ազատ նկատել այս օրէն իսկ նոյն Թաղի եկեղեցւոյն ու վարժարանին մատակարարական գործոց հսկողութենէն, որու մասին անշուշտ Ձեր Բ. Սրբազնութիւնը կը հաճի պէտք եղած տնօրինութիւնն ընել։ Այդ պարագային մէջ՝ միացման միջոցին տեղի ունեցած հաշուական գործառնութիւնները Գաւ. Տնտեսական Խորհրդոյ միջոցաւ պիտի կարգադրուին ի հարկէ։

Արդէն Խորհուրդս իրաց այս վիճակէն պարտաւորեալ՝ այսօրուան նիստին մէջ որոշեց հաղորդել Ձեր Բ. Սրբազնութեան թէ՛ ի վիճակի չէ այլ ևս Նոր Թաղի վերաբերեալ գործոց միջամտել և անոնց մասին պատասխանատուութիւն ստանձնել։

Վերստին խնդրելով թախանձագին Ձեր Բ. Սրբազնութեան անմիջական տնօրինութիւնը, կը մաղթեմք ի համբոյր օծեալ Աջոյ Ձեր Բ. Սրբազնութեան և

Մնամք խորին յարգանօք խոնարհ որդիք
Ի դիմաց Թաղական Խորհրդոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
ԲԱՐՍԵՂ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ — ՏԻԳ. ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Սկիւտար 28 օգոստոս

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ

Չիլինկիրեան էֆ. կը խնդրէ մեզմէ հրատարակել հետևեալը.

Այսօրուան թերթի մը մէջ զարմանքով կարդացի անստորագիր յօդուած մը, որ իբր թէ «մասնագէտի» մը կողմէ գրուած է և որուն մէջ ինծի վերագրուած «ՆՈՐԱՍՏԵՂԾԵԱԼ» մը կը քննադատուի։ Բացարձակապէս կը յայտարարեմ որ ես ո՛չ այդ տեսակ և ոչ ալ ուրիշ «Նորաստեղծեալ» մը ձայնագրած չեմ և ո՛չ ալ ուրիշի մը յօրինածը երգել տուած եմ խմբերս։ Հետևաբար՝ բացարձակապէս կը մերժեմ այդ Նորաստեղծեալին իմ հեղինակութիւնս եղած ըլլալը և կը բողոքեմ այս տեսակ վերագրումի մը դէմ։

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ ՔԱՐՈԶԻՉ ՍՐԲԱԶԱՆԸ

Ազդ.—Գեր. Տ. Վահրամ Ս. Արքեպիսկոպոս Մանկունի, որ 21 տարիներէ ի վեր Թաղիս քարոզչութեան պաշտօնը կը վարէ անձնուիրաբար, ամէն պարագայի մէջ նիւթապէս և բարոյապէս օժանդակելով Թաղ. Խորհրդոյ, վարժարանաց և Աղքատախնամ մարմնոյն, այս անգամ Երուսաղէմ ուղևորութեան առթիւ Թաղիս մէջ իր ունեցած երկու կալուածները նուիրած է Ս. եկեղեցւոյս, իր մահէն յետոյ արդիւնքը յատկացուելու համար Թաղիս աղքատ աղջկանց դաստիարակութեան։

Թաղական Խորհուրդս ի նշան երախտագիտութեան որոշած ըլլալով ամէն տարի հոգեհանգիստ կատարել Ն. Սրբազնութեան ծնողաց հոգւոյն համար, այս կարգադրութեան համեմատ՝ Երուսաղէմայ Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Տ. Եղիշէ Ծ. Վ. Չիլինկիրեանն հրաւիրած է յառաջիկայ կիրակի, սեպտ. 2, պատարագ մատուցանել Ս. Եկեղեցւոյս մէջ՝ մասնակցութեամբ հրաւիրեալ եկեղեցականաց և դպրաց։ Պատարագէն յետոյ ողջերթի ընդունելութիւն պիտի կատարուի Թաղ. Խորհրդարանին մէջ, որուն կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ Ն. Սրբազնութեան համակիր թաղեցիները։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Օրթագիւղի
Ատենադպիր — Վ. Ատենապետ
Ա. ԱՂՈՒՐՈՒԿԵԱՆ — ԽԱՉԻԿ Հ. ՍԱՐԳՍԵԱՆ
29 օգոստոս 1907, Օրթագիւղ

ԱԶԴ.—Օրթագիւղի Ս. Գրիգոր Լուսաւորչեան վարժարանը պիտի վերաբացուի յառաջիկայ երկուշաբթի, սեպտեմբեր 3։ Ցարդ վարժարանին մէջ հայերէն լեզուն իր ճիւղերով աւանդուելով հանդերձ, տեսչութիւնը անցեալ տարուան պէս մնայուն ֆրանսացի ուսուցիչ մը պաշտօնի կոչած է, վկայեալ Կալաթա-Սէրայի վարժարանէն, ֆրանսերէն լեզուի ուսուցման և խօսակցութեան աւելի ևս ուժ տալու համար, որպէս զի աշակերտք բարձրագոյն վարժարան յաճախած ատեն ֆրանսերէնի մասին դժուարութեանց չենթարկուին։

2—1 Տեսչ. Լուս. Վարժարանի

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ շաբաթաթերթին ԺԲ. տարիի 1 թիւը հրապարակ ելած է մեծադիր էջերով և զանազան ու զարմանազան նիւթերով, որոնք զուարթութիւն սփռելու առաւելութիւնը ունին։ «Փորիցաւ», Վ. Փափազեան.— Առանց օժիտի աղջիկ կարգել, Ե. Ե. Պառոնեան.— Քէյֆս կուգայ, Ներսապուհ.— Էէնի-գարու և Էէնիգաբուցին (էֆիւսս) Մեխակ.— Ամուսնութեան չափիկները (խիստ բարոյական յօդուած), Լիլա.— Փեսին քէնը (Ֆանքիգի), Գանգաճա.— Հանրագիտական սեթևեթներ, Սասան.— Շաբթուան զուարթ լուրեր։— Հանրագիտակ իր այս թիւով կը սկսի խիստ արկածալից և հետաքրքրական թերթօնի մը՝ «Աբրէն Լիւբէնի առօրեայ կեանքին» հրատարակութեան։ Բացուած է Հանրագիտակի բաժանորդագրութիւնը գաւառաց համար՝ տարեկան 54 և վեցամսեայ 27, կանխիկ։

ԾԱՂԻԿ տղաց և դպրոցականներու շաբաթաթերթին 16րդ թիւը հրապարակ ելաւ հետևեալ հետաքրքրաշարժ բովանդակութեամբ.— Թափառ կաթը (պատկերով ոտանաւոր) Աղեքս. Փանոսեան.— Առևտրական Ստախօսութիւն (Փերմանեքէնէ) Մ. Պարսամեան.— Գաւառի պատմութիւն, Վահան Թօրոնեան.— Դպրոցի մուկը. Մարմօրէլ.— Առանց Ա.ի գրութիւններ, Ռեբեկա Կոմիտասեան, Հայկ Պարտիզպանեան և Զապէլ Դուլբեան.— Պզտիկ բարի տղան (Թերթօն, վերջ) Կոմսուհի տը Սէկիւռ.— Վտանգաւոր խաղ (Շատ պզտիկներուն համար)։ Հանելուկ, հաշուական հարցում ևայլն։— Գինն է 20 փարա։ Տարեկան բաժնեգին 30 ղրուշ։ Հասցէ, Ղալաթիա, Գալըչըլըր Խան, Սագաեան Տպարան։

ԼԻՍԷ ՖՐԱՆՍԷ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ ՖՐԱՆՍ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Տնօրէնութեամբ Պ. Ժ. Ֆօռի
Առևտրական ուսմունք, պաշտօնական հաստատութեանց գրասենեակի գիտելիք, հայերէն և թուրքերէն լեզու։ Բերայի դասերը պիտի սկսին 7/20 սեպտեմբերի. իսկ Գատըգիւղի մասնաճիւղինը 6/19ին նոյն ամսոյ։ 20—5

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, սեպտ. 11)

ՌՈՒՍՈ-ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐ. ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

ԹՕՔԻՕ, 10 սեպտ.— Այսօր փոխանակուեցան ռուսաճաբոնական առևտրական դաշնագրին վաւերացեալ պատճէնները։ Պաշտօնականը պիտի հրատարակուի վաղայաջորդ օրը։

ՊԷՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 10 սեպտ.—Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջև կնքուած առևտրական և նաւագնացութեան դաշնագիրը համաձայն է Փորցմութի մէջ կնքուած դաշնագրին ԺԲ. յօդուածին, և ուրիշ տէրութեանց հետ կնքուած առաւել նպաստաւորեալի դաշնագիրներուն։ Այս նոր դաշնագիրը յաւելուածական յօդուած մը և բրոթօգոլ մը ունի, որոնք դաշնագրի արժէք ունին, և որոնցմով Ռուսիա ու Ճաբոն յանձն կ'առնեն փոխադարձաբար ճանչնալ մէկ քանի առանձնաշնորհումներ, որոնք չեն պատկանիր առաւել նպաստաւորեալ ազգերուն ճակատ իրաւանց։ Այդ առանձնաշնորհումներու գլխաւորներն են.— Ռուսիա, իրեն կը վերապահէ, առևտուրի դիւրութեան նպատակով, յետոյ վերոյ սահմանագծէն մը մէջ դրացի տէրութեանց թոյլտուութիւններ ընելու իրաւունքը։ Իսկ ընդհակառակն, Ճաբոնի համար նոյնը կը մնայ Մալաքայի նեղուցին արևելակողմը ծայր։ Արևելեան երկիրներուն հետ ճաբոնական առևտուրի մասին դաշնագրական տրամադրութիւնը։ Յաւելուածական բրոթօգոլն ալ կը պատկանի Ճաբոնի թողուած Քվանդունկի երկրին հետ, Ամուրի և իր ծովեզերքին առևտրական յարաբերութեանց։ Առևտրական դաշնագիրը գործադրութեան պիտի մտնէ փոխանակութենէն երկու ամիս ետքը։ Դաշնադիր տէրութիւններէն իւրաքանչիւրն իրաւունք պիտի ունենայ, 4/17 յուլիս 1910էն ետքը, միւս դաշնադիր տէրութեան իմացնել դաշնագիրը ջնջելու նպատակ ունենալը. և այդ յայտարարութենէն մէկ տարի ետքը դաշնագիրը ջնջուած պիտի համարուի։ Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջև կնքուած և արդէն հրատարակուած պայմանագիր մըն ալ կը վերաբերի Մանչուրիոյ մէջ ռուսական երկաթուղիներուն ճաբոնական գիծերուն միացման և կը պարզէ անոր պայմանները են։

Ձկնորսութեան պայմանագիրը

ՊԷՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 10 սեպտ.— Վաղը պիտի հրատարակուի Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջև յուլիս 28ին կնքուած և սեպտ. 9ին փոխանակուած ձկնորսութեան դաշնագիրը։ Այս դաշնագրով ռուս կառավարութիւնը ճաբոնցի հպատակներուն իրաւունք կուտայ Ճաբոնական, Օխոցքի և Պէհրինկի ծովերուն մէջ (գետերէն և ծոցերէն զատ) ծովային ամէն տեսակ արտադրութիւն, բաց ի փոկէ և ծովասամոյրէ, որսալ, ժողվել և շահագործել։ Ծովու արտադրութիւններ որսալու ու զանոնք պատրաստելու համար մասնաւոր վայրեր միայն տրամադրելի պիտի ըլլան ճաբոնցիներուն, և այդ վայրերը ճաբոնցի ու ռուս հպատակներուն առանց խտրութեան պիտի վարձուին։ Կէտ և ծովաձուկ որսալու համար ճաբոնցիք մասնաւոր արտօնութեան պէտք պիտի ունենան։ Թէ՛ ռուս և թէ ճաբոնցի հպատակները հաւասար տուրք պիտի վճարեն վերոյիշեալ վայրերը վարձու բռնած ատեննին։ Ամուրի և իր ծովեզերեայ երկիրներէն արտածելի ձուկերէն Ռուսիա մաքս չպիտի առնէ։ Ճաբոնցիներուն կողմէ ձկնորսութեան կամ ասոր վերաբերեալ աշխատութեանց համար վարձու բռնուած անձերը ռուս է պայման են. թէկայ չպիտի ըլլան ռուս կառավարութեան կողմէ։ Ճաբոնական կառավարութիւնն ալ յանձն կ'առնէ Ամուրի և իր ծովեզերեայ երկիրներէն Ճաբոն ներածուած ձկնեղէններէն մաքս չառնել։ Ձկնորսութեան այս դաշնագիրը 12 տարի ետքը, կարելի պիտի ըլլայ երկու դաշնագիր կառավարութեանց հաւանութեամբ վերանորոգել կամ բարեփոխել։

ՍԻՐԱՅԻՆ ՏՐԱՄ ՄԸ ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՄԷՋ

Այս սովորաբար խաղաղիկ ու բանաստեղծական քաղաքն ալ կ'ունենայ իր եղեռնական տրամը, սիրոյ և դրամի դրդումներով ընդելուզուած։ Ոճիրին զոհն է կոմս Քամարովսքի որ թէև ամուսնացած՝ բուռն սիրով մը կը սիրէր Թարնովսքա անուն գեղանի կոմսուհի մը։ Վերջերս այրի մնացած ըլլալով, մտադիր էր ամուսնանալ կոմսուհիին հետ, և ամառուան մեծ մասը միասին անցուցած էին Վենետիկի մէջ։ Քամարովսքիի բարեկամներէն Նաումով կատաղի ատելութիւն մը կը սնուցանէր այս վերջինին դէմ, վասն զի ինքն ալ խելայեղօրէն կը սիրէր Թարնովսքա կոմսուհին։ Նաումով գաղտագողի Վենետիկ գալով քանիցս տեսակցած էր կոմսուհիին հետ, առանց իր ներկայութիւնը յայտնելու Քամարովսքիին։ Որոշած ըլլալով իր սիրային մրցակիցը մէջտեղէն վերցնել, անոր բնակած օթելը գնաց և լուր ղրկեց սենեկապանուհիին հետ. Քամարովսքի եկաւ դիմաւորել զինքը և Նաումով ռէվոլվէրի հինգ հարուած պարպեց վրան։— Ինչո՞ւ այս բանը ըրիր, գոչեց վիրաւոր կոմսը. — «Վասն զի չեմ ուզեր որ Թարնովսքա կոմսուհին կնութեան առնես»։ — Ուրիշ կերպով չէի՞ր կրնար վրէժդ լուծել։ Գիտես թէ ութը տարու զաւակ մը ունիմ որ արդէն զրկուած է իր մօրմէն։ —Նաումով, զգածուելով այս խօսքերէն, սկսաւ արտասուել և հրազէնը ինքզինքին դէմ դարձուց. բայց պարապ էր։ Քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ, մինչ վիրաւորեալը հոգին կ'աւանդէր։ Վենետիկի ոստիկանութիւնը հարկ եղած հետապնդումներուն ձեռնարկելով, գտած է հանգոյցը այս ոճիրին որուն թելադրիչն է գեղանին Թարնովսքա որ իր հրապոյրին առթած բովանդակ ձգողականութիւնը ի գործ դրած էր այս նպատակով։ Նախ և առաջ յաջողած էր համոզել իր սիրահարը՝ կոմս Քամարովսքին՝ կէս միլիոն ֆր.ի կեանքի ապահովագրութիւն մը կնքել իրեն ի նպաստ. այս արդիւնքը ձեռք բերելէ ետքը, հետամուտ եղած էր գտնելու թէ իրեն աչք ունեցողներուն մէջէն որո՞նք կրնային օգնել իրեն այս եղեռնը գործելու։ Եւ իրեն յարմարագոյն երևցած էին իր վրայ խենդեցող երկու անձեր,— Լուսաւոր Զայկեր (որուն բուն անունն է Բերլօքով) և Նաումով— առաջինը իբր մեղսակից և միւսը իբրև հլու գործիք մը զոր իրեն համար դիւրին էր ոճրագործութեան մղել, անոր նախանձը գրգռելով կոմսին դէմ։ Եւ արդարև, այս վերջինը խոստովանած է թէ ինք՝ նախանձէն սպաննած էր կոմսը. բայց մերժած է յայտնել անունները երեք մեղսակիցներու որոնք ընկերացած էին իրեն Քամարովսքիի բնակած օթելը գացած պահուն։ Ասով հանդերձ, իտալական ոստիկանութիւնը համոզում գոյացուց թէ այդ մեղսակիցներէն մէկն է Զայկեր, որ ձերբակալուած է Վիեննայի մէջ։ Զայկեր ևս հարցաքննութեան ենթարկուելով աւստրիական ոստիկանութեան կողմէ, խոստովանեցաւ թէ այդ ոճիրը նիւթուած էր Թարնովսքա կոմսուհիին կողմէ, և թէ Նաումով պարզապէս կոյր գործիք մըն է, իր տռփանքին գերի։ Այս սպաննութեան հետևանքով, կոմսուհին և Զայկեր կ'ուզէին տիրանալ 500,000 ֆր.ի ապահովագրութեան գումարին։ Զայկերի վրայէն գտնուած են 1800 ֆր. ոսկեդրամ և 17,000 ֆր.ի պանքաթաւ, զորս կօշիկներուն մէջ պահած էր։ Ինք՝ արտօնեալ փաստաբան է և երկու անգամ Վիեննա բնակած է Քամարովսքի կոմսին հոն գտնուած միջոցին։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 12 սեպտ.— Օտար հրապարակներու լաւագոյն տրամադրութիւնը և մանաւանդ դրամական թուլացումը, որ առաջ գալու երևոյթը ունի Լոնտոնի մէջ, ուր հաշուեյարդարումը դիւրութեամբ կատարուեցաւ, Բարիզի Սակարանը բացուելուն պէս յարատև գնումներ առաջ բերին՝ բոլոր արժեթուղթերու համար։ Ֆրանսական ռանթը, Ալճէզիրասի որոշմանց վերաբերող նպաստաւոր լուրերուն վրայ, 94.80ի բարձրացաւ։ Միջազգային արժեթուղթերը շատ բռնուած են, մանաւանդ օսմանեանները, ռուսականները և սպանիականները։ Պանքաներու բաժնեթուղթերը զուգընթացաբար կը բարձրանան՝ Օսմ. Պանքան 686 և Քրետի Լիոնէն 1180։ Ռիօ Թինթօն 15 ֆր. վրայ գնելով եղաւ 1824։ Պալիս Գարասալըն ու Լաւրիոն բռնուած են։ Լոնտոնի հրապարակէն առնուած լուրերը լաւագոյն են. անգլիական քոնսոլիտէները զգալի կերպով բարձրացած են. փակման պահուն գիները աւելի բարձրացած էին և հակումը հաստատուն էր։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանիոյ ազգային պանքան իր զեղչի սակը հարիւրին վեցի բարձրացուց։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը Քօւրոն տը Ֆէր պատուանշանին առաջին կարգը տուաւ ճաբոնցի Ինուէին ծովակալին։ Ծովակալին հետևորդ ճաբոնցի սպաներն ալ պատուանշաններ ստացան։ Ճաբոնցի հիւրերը Դրիէսդէ ուղևորեցան։

ՊԷՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սարաթովի մէջ քոլերայի ութ նոր դէպքեր պատահեցան, Զարիցինի մէջ՝ 13, Նիժնի-Նովկորոտի մէջ՝ 10 և Եարոսլավի մէջ՝ 1։

ՔՐՈՆՇԹԱՏ.— Ռուսիոյ ծովային նախարարը Նևա զրահաւորով Հանկօ գնաց, ուր կը գտնուի կայսր. գերդաստանը։

ՊՈՒՏԱ.— Հունգարական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գերմանիոյ կայսրը և Սպանիոյ Թագաւորը սեպտեմբերի վերջերը պիտի տեսակցին Հունգարիոյ մէջ Ֆրետէրիք արքիդուքսին դղեակին մէջ, ուր մէկ քանի օր միասին պիտի մնան։

ՄԱՏՐԻՏ.— Կը հերքուի այն լուրը թէ նախարարապետ Պ. Մաուրա արտաքին քաղաքականութեան մասին անհամաձայնութեանց հետևանքով պիտի հրաժարի։

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ.— Այսօր կատարուած հաշուեյարդարումին հետևանքով բամպակի գինները ինկան և 6.46 փակուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վանքուվէրէն կը հեռագրեն թէ տեղական իշխանութիւններ խիստ միջոցներ ձեռք կ'առնեն՝ ճաբոնցիները պաշտպանելու տեղացիներուն արարքներուն դէմ։

— Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանին և Թօքիոյի արտաքին գործոց պաշտօնարանին միջև կարծեաց փոխանակութիւններ կը կատարուին այն վտանգին վրայ թէ երբ Ճաբոնի դէմ գործուած արարքները Աւստրալիոյ մէջ ալ տեղի ունենան, վասն զի Աւստրալիոյ մէջ ալ հակաճաբոնականութիւն կը տիրէ։

—Մեքսիքայէն կը հեռագրեն թէ շատ մը ճաբոնցիներ, նախկին զինուորական, Մեքսիքա կը խուժեն։ Կը կասկածուի թէ զինուորական լրտեսութիւն կ'ընեն։ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է սահմանագլուխին վրայ՝ այդ ճաբոնցիներուն դէպ ի Հիւսիսային Ամերիկա գաղթումը արգիլելու համար։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի, որ հիմա Քարլսպատ կը գտնուի, յայտարարեց Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի թղթակցին թէ չի յուսար որ տեսակցութիւն մը տեղի ունենայ Նիքոլա Բ.ի և Էտուարտ Է.ի միջև։

ՄԱՏՐԻՏ.— Կուլա կ'ըսէ թէ իր կինը մասնակից է Էմմա Լէվէնի սպանութեան գործին։

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
Կրթական Նախարարութեան պաշտօնական Արտօնագրով հաստատուած 1876ին

32րդ տարեշրջան 907—908

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իր վերին հովանաւորութեան և բարձր հովանաւորութեան տակ առած է վարժարանը և կը հսկէ անոր բարոյական, կրթական դաստիարակութեան և մատակարարութեան։

Վարժարանս աշակերտ ունեցող և նոր աշակերտ արձանագրել փափաքող պատ. ծնողք և պաշտպանք կը հրաւիրուին յուլիսի վերջի շաբթէն սկսեալ ամէն չորեքշաբթի, շաբաթ և կիրակի օրերը մինչև կէսօր Պերպէրեան վարժարանի Տնօրէնութեան սենեակը։

Գաւառացի այն յարգելի ծնողք և պաշտպանք որոնք կը փափաքին վարժարանս ղրկել իրենց զաւակներն ու պաշտպանեալները, նախապէս պէտք է հաղորդեն մեզ իրենց փափաքը, պաշտօնական ձևակերպութեան կատարման համար։

Վարժարանը կը բացուի 1 սեպտ.ին և դասերը կը սկսին ութ օր վերջ։

Տնօրէն Պերպէրեան վարժարանի
8—7 ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Օգոստոս 30|12 սեպտ.

Օսմ. Թոնս. Միացեալ 4 %. Փ. Կ. Օ. Ո.		100 39
Ամենէն բարձր գին	»	101 —
Ամենէն վար գին	»	100 19
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	161 3/4
Ամենէն բարձր գին	»	162 –
Ամենէն վար գին	»	161 —
Թրամուէյ	»	52 3/4

ԲԱՑՈՒՄ Օգոստոս 31/13 Սեպտ.

Օսմ. Թոնս. Միացեալ 4 %. Փ.Կ. Օ. Ո.		101 05
» » » ժամը 4էն Փ.Կ.	»	101 10
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	162 1/8
» » ժամը 4էն	»	162 1/8
Թօբաֆ Կ. Պոլսոյ	»	435 —
Անատ. երկթ. Պարտք. Ա.սերի	»	516 —
» » » Բ.սերի	»	514 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	17 12 1/2

ԻԼԱՆ

Զիրաաթ Պանգասը բիանգօսընըն տօգուզունճը գուրասընըն իլաւը բուսմինին պիրինճի ճումաա իրթեսի կիւնի սաաթ իքիտէ թիճարէթ վէ նաֆաա նէզարէթինէ ճէլիլէսի տաիրէսինտէ գոմիսիօնը մախսուսա մարիֆէթիլէ ալէնէն քէշիտէ գըլընաճաղը վէ սաթըլամամըշ պիլէթլէր նէտիճէսինտէ գալըրսա բուտէ բիլմէզ բիլէնիլէն պիլէթլէրին իքրամ մէզքիւրէտէ սաաթ ալթըտա գաթար Զիրաաթ Պանգասը խազինէսինէ քէօրբիւլէքի բիանգօ չըքմայընճայա բիթիրաա թիլէրէք պէտէլլէրինին կէրու վէրիլէճէյի իլան օլունուր։ 3—3

ԻԼԱՆ

Պաղտատ Դէմիր Եօլը Շիրքէթի Շահանէի Օսմանիէսինտէն

1907 սէնէսի էֆրէնճիյէսի չէհրի էյլուլլէնին օնտէօրտիւնճի միւսատէֆ չէհրի էյլուլը բուսմինին իպթիտասընտան իթիպարէն քաթարլարըն սէյր ու հարաքէթընը միւպէյյին թանզիմ օլընան եէնի վաքըթնամէ Գօնիա-Էրէյլի-Պուլկուրլու խաթթը իւզէրինտէ մէվգի թաթպիգէ վազ իտիլէճէյի իլան օլընուր։

Միւտիրիյէթ
Հայտար-Փաշա, ֆի 5 էյլուլ էֆրէնճի 1907

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԱՔՈՒՐ ՀՈՒՑԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼԻՆ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴՕԼ ՄԻՏԻ

Անմիջապէս կը ջնջէ ծորումներ, ժխտանքը, ներբուկային, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հասուածները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի նիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց միջացուածի պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անզուտ և տարբեր դեղերու հետ խառն սանդալները։

Ամեն քաբսիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։

Ամեն դեղարաններ

Ա.

Գործակատար՝ Ժ. Պ. Տալէճիօ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

ԼՈՅՍ — ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ԱՐԴԻ

ՏՈՀՄԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷ

ԱՐՁԱԿ ԵՒ ՈՏԱՆԱՒՈՐ

ՄԻՋԻՆ ԵՒ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԿԱՐԳԵՐՈՒ ԵՐԿՍԵՌ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՀԱՄԱՐ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵՑ — Ս. Վ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆ

Այս ընտիր Դասագիրքը կը բովանդակէ նշանաւոր հայ Գրագէտներու եւ Բանաստեղծներու ամենագեղեցիկ արտադրութիւնները, գրական — քննադատական, գիտական, պատմական, բառագիտական և այլ բազմապիսի հատուածներով։

Զուտ Տոհմային Գրականութեան Թանգարան մ'ըլլալով այս դասագիրքը, այնպիսի ծրագրի մը հետեւողութեամբ չինուած է՝ որ մի և նոյն ատեն պատասխանէ նաև Հայերէնէ Ֆրանսերէն Թարգմանութիւններ ընելու։ Այս նպատակաւ փորձառու Հեղինակը դրած է բառերու և ասացուածներու մեծագոյն մասին Ֆրանսերէններն ալ ի գլխաւորութիւն աշակերտաց։

ՈՏԱՆԻ ՄԱՍԻ Ռէնի Ցանկուած մը Տաղաչափական Օրինաց վրայ՝ ուր Ուսուցիչ-Հեղինակը, պարզ, կուռ ու համառօտ կերպիւ կ'աւանդէ Ոտանաւոր չինելու արուեստը բազմաթիւ օրինակներով։

Հեղինակը կէտ նպատակի ունեցած է բոլորովին զանց ընել անոր մէջէն Թարգմանածոյ կտորներն, եւ աւելի կարեւոր տեղ մը տուած ահեղայ գրութիւններու։

Գիրքը կը բաղկանայ 200է աւելի մեծադիր էջերէ, չքեղ Թղթի վրայ տպագրուած։ Գինն է 6 Դհկ. և կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ — Մեծաքանակ գնողներու կարեւոր զեղչ։

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սաերգիյէ խան, 12. Պաղտասարեան Գրատունը։

ԹՈՄԱՍ ՌՈՒԻԼՈՍԸ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Ֆիոռ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալեքք	3607	Ֆամինօ	938	Հինդուս	3720	Մեգտօ	3557	Ցիրիօ	1735
Անձէլօ	1541	Ֆաւրօ	2383	Հորոթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիվլիօ	119
Աթինադօ	2277	Ֆրադօ	1713	Հումպէց	595	Մոնգէպէլլօ		Սցեբօ	1208
Պառանօ	1822	Ֆինամօ	504	Իռկօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պարատինօ	1264	Էպգօ	3464	Իտանօ	5540	Նէգռօ	1933	Թ. Ռեկլամ	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլոդքառօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օտիրօ	4100	Թոգիօ	3337
Պեյրօ	1371	Էցոդօ	1841	Քիլէոօ	1053	Ոնթոցիօ	4036	Թալէտօ	1470
Պոլիբռօ	1837	Ֆիոռօ	954	Քալրինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Օւբալինօ	342
Պորէօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քանիօ	1700	Բալերմօ	1637	Վասգօ	1914
Պոզօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1282
Ջիքոկօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէօնիթօ	2272	Բիալէօ	3329	Վելթռունգ	2391
Սուէթօ	1831	Կոլիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Բինալօ	1558	Նէտտօ	1350
Տուլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լօրէնցօ	3191	Բոլլօ	1613	Զէքօ	1200
Դանկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Բօէէզ	1789	Դարօ	
Դարոս	895	Կրամնօ	1695	Մարէնկօ	1273	Բադալիէօ	136	Մայօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.

Վիկօ շոգենաւը, նաւապետ Հարպօրտ, ամսոյ 3ին։

Թոռիօ շոգենաւը, նաւապետ Թօրն, ամսոյ 23ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ

Թիւ 22—24, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—14

ՊԱԼՔԱՆ

Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ — Ֆրք. 9,500,000

Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ » 142,750,009

ՊԱԼՔԱՆ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահկարասի եւայլն, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ չատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ ճիւղը որ ամրցելի գիներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ խառն ապահովագրութիւն, ընտանեկան, մանուկներու, եւայլն եւայլն։ 50—21

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Ղալաթիա, Տիօյչէ Օրիէնթ Պանքի կից, Սինասոն խան

ՎԵՐՋԻՆ ՕԳՏԱԿԱՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՄԸ

ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ

ԱՆԴԼ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Մահմուտ Փաշայի ծաղարարին դիմաց, աղբիւրին վերեւ

Վաճառատանս հաստատումէն ի վեր մեր յարգոյ յաճախորդներէն յարգ և համարում գտած ըլլալով, Գայրամի և տօնական օրերու առթիւ, Եւրոպայի ամէնէն համբաւաւոր գործարաններուն արտասովոր յանձնարարութիւններ եղած են ձմեռնային կերպասներու մասին և ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի հասնին։ Որոշած ենք չատ աժան գնով ծախել վաճառատանս մէջ գտնուած ամրան կերպասեղէնները, քուրծն ու ծրար։ Միայն fuանըմէկ or պիտի տեւէ այս արտասովոր գեղչով վաճառումը և յուլիս 31էն պիտի սկսի։ Ծանօթ ըլլալով մեր ապրանքներուն տոկունութիւնը, նրբութիւնը և նորաձեւութիւնը, կը յուսանք թէ մեր յարգոյ յաճախորդները պիտի փութան մեր վաճառատունը այցելել։ 10—9

Cie — RUSSE

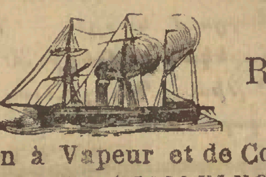

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդական երթեւեկութիւններ

Օգոստոս

Գչ. 28|10 Պիրէոս, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բօռ-Սաիտ ու Սուէզ ու նաւահանգիստներու մինչեւ չոգենաւերուն հետ։

Գչ. 28|10 Օտեսա ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Ղրիմ-Կովկաս, Ղրիմ-Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեւ գիծերու չոգենաւերուն հետ։

Դչ. 29|11 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։

Եչ. 30|12 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բօռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 31|13 Օտեսա, ժամը 12ին։ 50—27

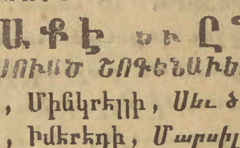

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀՈՅ.

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԻԱՍՆԻԿ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Սեպտ. 16ին, Մինկրէլի, Սեւ ծովէն

Սեպտ. 17ին, Իմէրէդի, Մարսիլիայէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Սեպտ. 17ին, Մինկրէլի, ուղղակի Մարսիլիա

Սեպտ. 18ին, Իմէրէդի, Սեւ Ծով։

Ա. կարգ Փարիզի համար 200 Ֆր.

» » Մարսիլիոյ » 160 »

Բ. » Փարիզի » 150 »

» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։

15 50—11 Ֆ. ՌԸՊՈՒԼ

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութիւն

Շաբաթական ամենաարագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Իսմաիլիա չոգենաւը նաւապետ Անտէրլէչ, հինգչաբթի, 17 սեպտ. 1907 (Ը. Ն.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամնէ, իսկ ուրբաթ 18 սեպտ. 1907 (Ը. Ն) կէսօրէ ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոս։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Մենզալէ չոգենաւը, նաւապետ Պրիման, սեպտ. 9ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Իզմիր, Սաքըզ, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ԱԶԳ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Բերա, Եէնի փողոց, Թիւ 1

Ուսումնարանիս ժԹ. տարեշրջանը պիտի սկսի առաջիկայ Սեպտեմբեր 3/16ին, երկուշաբթի օրը։ Աւելորդ է աստ նպատակին և ծրագրին վրայ երկար հրատարակութիւններ ընել, վասն զի ծանօթ է արդէն պատուական ազգայնոց։ Խնամակալութեան միակ փոյթն ու ջանքն է ընտրել պաշտօնէից և ուսուցիչներու ձեռօք, իրեն յանձնուած մանկտոյն և երիտասարդաց լաւ դաստիարակութիւն մը տալ և հիմնական ու գործնական ուսմունք աւանդելով զարգացընել անոնց մտաւորական կարողութիւնը։ Ուսումնարանին վարչութիւնը և դասաւանդութիւնները յանձնուած են, այս տարի ևս, միեւնոյն փորձառու դաստիարակներու և հմուտ ուսուցիչներու, սակայն ֆրանսերէն լեզուի ուսուցման աւելի չատ խնամք տանելու համար՝ ուրիչ նոր դասատու մըն ալ բերուած է, որով ֆրանսացի ուսուցիչներու թիւը վեցի կը բարձրանայ։ Ասոնք չաբաթը 100 ժամ կը դասախօսեն զանազան կարգերու մէջ։ Ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել Տնօրէնութեան՝ ամսոյս 20էն սկսեալ, ամէն երկուշաբթի, չորեքչաբթի և ուրբաթ օրերը մինչեւ կէսօր, իրենց զաւակներն արձանագրել տալու համար, ուր կրնան առնել նաեւ Ուսումնարանին տպեալ ծրագիրը։

Խնամակալութիւն

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ

Բերա, 6[19 օգոստոս 1907 10—9

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՔԱՆԿԱԼԹԻ

51րդ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 3/16 սեպտ. 1907, միեւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներուն (École secondaire, moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պէտքերը յարմարցուած։

Լեզուներ.— Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգղիերէն։

Գիտութիւններ.— Ուսողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին Գաղղիերէն և Գերմաներէն լեզուներով)։

Առեւտրական. — Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, Թղթակցութիւն) Գաղղ., Գերմ. և Անգղ.)։

Ուսուցիչք.— Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչեւ կէսօր։

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՁԻԿԵԱՆ

Վարիչ Վիեն. Մխիթ. վարժարանի

10—9

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՏԱՊԱԶԱՐ

Հայուհեաց վարժարանին նպատակն է Հայ աղջիկներուն տալ լուրջ դաստիարակութիւն մը՝ զարգացած և բարեկիրթ տանտիկիններ և դաստիարակութեան գործին օժանդակներ պատրաստելու համար։ Վարժարանին տեսչութիւնը աշակերտուհիներուն ֆիզիքական, իմացական և բարոյական զարգացումը մինչեւ խղճամիտ հոգածութեան առարկայ կ'ընէ։ Բնիկ և ամերիկացի 12 ուսուցիչներէ կազմուած ուսուցչական ձեռնհաս խումբ մը կ'աւանդէ թուրքերէն, հայերէն, անգլիերէն և ֆրանսերէն լեզուները, ինչպէս նաեւ բնական, իմաստասիրական, չափական և այլ գիտութիւններ։ Մնայուն կարուհի մը կ'աւանդէ ձեւագիտութեան, կարի և ձեռագործի դասերը։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է հատուցանել տարեշրջանին սկիզբը, և կէսը Ծննդեան արձակուրդին։ Դաշնակի և երգեհոնի համար կը պահանջուի 5, 3 և $2\frac{1}{2}$ օսմ. ոսկի, դասաւանդութեան թիւին համեմատ։ Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 11ին (Ն. Տ.) չորեքչաբթի իրիկունը։

Աւելի տեղեկութեանց համար խնդրել վարժարանին յայտագիրը, կամ դիմել Մր. Բիթի, Պայպըլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տոքթ. Ս. էֆ. Գավալճեանի, տեղնապետ խնամակալութեան, Ատապազար։ 15—14

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ

Վարժարանիս 38րդ տարեշրջանը պիտի սկսի սեպտ, 3ին, ըստ հին տոմարի, երկուշաբթի օր։ Վարժարանին նպատակը ու ծրագիրը, ինչպէս նաև վարչութեան փոյթն ու ջանքը՝ անոր ճիշդ գործադրութեանը համար, ծանօթ է համայնքին երկար տարիներէ ի վեր, սակայն նոյնը՝ վերջի ժամանակներս մէջ ի մասնաւորի անկերաւ եղած է, հոն ներմուծուած նորանոր բարեփոխութիւններով։

Ի նկատի առնելով այժմեան միջավայրին օրինաւոր պահանջը, առաջիկայ տարեշրջանին մէջ, հիմնական ու գործնական ուսմանց ամէն մէկ ճիւղերուն մէջ մարզելէ զատ վարժարանիս աշակերտները, առաւելագոյն խնամոց պիտի ենթարկուին անոնք լեզուական վարժութեանց և գլխաւորաբար ֆրանսերէնի մէջ. որուն համար անցեալ տարւոյ ուսուցչաց թւոյն վրայ նոր ու ընտիր ֆրանսացի diplômé եղած ուսուցիչներու յատուկ խումբ մը յաւելումը եղած է, որով դասատուութեանց մեծագոյն մասը ֆրանսերէն լեզուով պիտի աւանդուի աշակերտաց։ Ասոր հետ մէկտեղ խօսելավարժութեան համար ևս նոր մէթոտով առանձին դասախօսութեան ժամեր հաստատուած են։ Վարժարանիս մէջ աւանդուած լեզուներն են թուրքերէն, հայերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, անգլիերէն և իտալերէն։ Ուսմանց և գիտութեանց մասին կը հետեւի եւրոպական միջնակարգ վարժարաններուն ծրագրին, որուն հետ մեծ տեղ մը տրուած է նաև գեղարուեստից, գծագրութեան, գեղագրութեան, ձայնական ու երաժշտութեան, ինչպէս նաև մարմնամարզի, որոնց համար մասնաւոր վճարում չկայ, ի բաց առեալ դաշնակի, ջութակի եւայլն դասաւանդութիւններէ։ Վարժարանիս շրջանաւարտներէն որոնք որ արժանաւոր ու յարմար կը դատուին Տեսչութենէս, կը ղրկուին Վենետիկի Մ. Ռափայէլեան լիւկէոնը, և անկէ կ'անցնին, լրացուցիչ երկամեայ շրջանը աւարտելէն վերջը—Եւրոպայի այլ եւայլ համալսարանները, նոյն վարժարանին տեսչութենէն յատկացուած առանձին թոշակով (Bourse)։ Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ ուզողները կրնան դիմել ուղղակի Գատըգիւղ (Մօտա) վարժարանիս տեսչութեան, և կամ Բերայի Մխիթարեան վարժարանը (Սագըզ-Աղաճի, Թիւ 34) և առնել անկէ վարժարանիս ցայտագիրը։

Վերատեսուչ

10—7 Հ. ՅԱԿՈՎԲ Վ. ՏԻՐՈՅԵԱՆ

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻ

Օսմ. Ծխախոտի Ռէժիի չահակցական ընկերութեան բաժնետէրերուն Ընդհ. Ժողովը յառաջիկայ 12/25 սեպտ.ին չորեքչաբթի օրը պիտի գումարուի Ղալաթիա Վօյվօտա փողոցի կեդրոնատեղին, կէսօրէն յետոյ ժամը 2ին (Ը. Ն.)։ Խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլան 1. Վարչական Խորհրդի Տեղեկագրին ընթերցումը։ 2. Վաւերացում 1322 տարւոյ հաշուեկշռին ու հաշիւներուն։ 3. Վարչական Խորհուրդին առաջարկութիւնները ի մասին չահաբաժնին, ինչպէս նաեւ պահեստի այն անջատ գումարին որոշման, որ բաժնետէրերուն կը վերաբերի։ 4. Վարչական Խորհուրդի անդամներուն ընտրութիւնը։ Ընդհ. Ժողովին մասնակցելու համար պէտք է առնուազն 30 բաժնեթուղթ ունենալ և բաժնետէրերը պարտին առ առաւելն մինչեւ սեպտ. 1/14 չաբաթ օրը իրենց բաժնեթուղթերը յանձնել Կ. Պոլիս կեդրոնատեղին, Պերլին Պլայխրէօտէր Պանքային՝ Պէհրէնչթրաս փողոց (Մ. Ա.), Լոնտոն՝ Օսմ. Պանքայի Մասնաճիւղին՝ Թրոկմորթըն փողոց, Թիւ 26, Բարիզ՝ Օսմ. Պանքային մասնաճիւղին՝ Մէյէրպէր փողոց, Թիւ 7 և Վիեննա՝ առեւտրական և ճարտարարուեստական առանձնաշնորհեալ Քրէտիդ Անչթալդ Ընկերութեան։ Ընդհ. Ժողովին մէջ ընդունուելու համար իւրաքանչիւր հրաւիրեալ զեկուցագիր մը պիտի ստանայ։ Խորհրդակցութիւնները ներկայ գտնուողներու ձայներու մեծամասնութեամբ կ'որոշուին։ Անդամներէն իւրաքանչիւրը իր ունեցած ամէն երեսուն բաժնեթուղթի համար մէկ քուէ կրնայ տալ։ Ոչ մէկը իր անունով 10է աւելի, իսկ իր ու փոխանորդեալին անունով 20է աւելի քուէ տալու իրաւունք ունի։ 3—3

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է իր ուսանողներուն տալ գործնական կեանքի պահանջումներուն համապատասխանող հիմնական և առողջ դաստիարակութիւն մը։ Բնիկ և Ամերիկացի ուսուցչական խմբին վրայ աւելցած է Զուիցերիացի ձեռնհաս ուսուցիչ մը՝ մասնաւոր ոյժ տալու համար նաև ֆրանսերէն լեզուին։

Աշակերտները կը վայելեն բժշկական և ընտանեկան կատարեալ խնամք վարժարանին մասնաւոր բժշկին, գիշերօթիկ հինգ ուսուցիչներու անմիջական հսկողութեան և Տիկին Չէմպըրսի մայրական հոգածութեան տակ։

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 4ին (Ն. Տ.) Դչ.։ Գիշերօթիկներուն տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի, որուն կէսը վճարելի է սեպտ.ին սկիզբը, իսկ մնացեալը՝ յունուարի մէջ։ Գործնական երաժշտութեան դասին համար կը պահանջուի տարեկան $1\frac{1}{2}$ ոսկի։

Թէ՛ հին և թէ նոր աշակերտներ, եթէ կ'ուզեն Հայդար Փաշայէն Իզմիթ կէս գնով ճամբորդել, պէտք է դիմեն Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի և իրենց անունները արձանագրել տան մինչեւ օգոստոս 17/30։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի կամ վարժարանիս Պոլսոյ գործակատար Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի, Պայպըլ-Հաուս, Կ. Պոլիս, և կամ Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 20—19

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈԼԷՃ՝ Կ. ՊՈԼԻՍ

Աղջկանց Ամերիկեան Գոլէճը, Սկիւտար, պիտի վերաբացուի սեպտ. 17ին։ Գիշերօթիկ աշակերտուհիները կը սպասուին սեպտ. 16ին։ Հայերէնի և ուրիշ ճիւղերուն աւելի մղում կը տրուի։ Կան երկու նախապատրաստական կարգեր, ուր կը մտնեն իրենց 13երորդ տարիքը լրացուցած աշակերտուհիներ, քննուելով և կամ ուրիշ դպրոցներէ վկայական բերելով։ Գոլէճի և Նախապատրաստական ճիւղին մէջ անգլիերէնէ զատ հին և նոր հայերէնի, ֆրանսերէնի և գերմաներէնի կանոնաւոր դասընթացքներ կան։ Երաժշտութեան ուսման համար լաւ կարգադրութիւններ եղած են։ Այս տարի պիտի սկսուին նաեւ սղագրութեան և մեքենայով գրելու դասեր, որոնց համար թեթեւ յաւելում մը պիտի ըլլայ դպրոցական թոշակին վրայ։ Փորձ դերձակուհի մը կար ու ձեւի դասեր պիտի տայ նախապատրաստական դպրոցին մէջ, որու համար եւս վճարուելու թոշակին վրայ թեթեւ յաւելում մը պիտի ըլլայ։ Մինչեւ որ Գոլէճի նոր չէնքերը աւարտին, Պօսփոր Գիլէմնիկի մէջ հաստատուած աշակերտուհիները ուսելիք են. և ուսուցման համար պիտի վճարեն տարեթոշակ 35 օսմ. ոսկի և Գոլէճի միւս չէնքերուն մէջ հաստատուածները՝ 30 ոսկի։ 10—8

ՌՕԲԵՐԴ ՔՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 5/18ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղձացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանիս մասնաւոր բժիշկը՝ ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն և խաղերուն, ինչպէս նաև վարժարանիս ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր և գեղեցիկ չէնք մը կառուցուած է նորոգապէս, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն։ 25—23

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ պիր սէնէի քամիլէ զարֆընտա միւլքիյէտ օլունմաք այաք գալալըը իլէ մուղամմա խաղմուրըգըլար մէվքի միւնագասայա վազ օլունարըղընտան չէրաիթը միւթէֆէրրիասը անլամաք վէ միւնագասայա տախիլ օլմաք իսթէյէնլէրին իւզաթէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթասհըպէն նիհանէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճելիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 28 աղուսթօս 323 3—3

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (179)

ԺՕՐԺ ՕՀՆԷ

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԾԵՐՈՒԿ ԱՌԻԾԸ

ԺԴ.

ՍՊԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ՎԵՏՈՅ

Միչէլի պէս այդ մարդուն աչքերն ալ մեծ անտառին մէջ գիշերային գաղտնիքը կը պրպտէին աջ ու ձախ։ Ոչ մէկ բան այնքան կը խօսէր երեւակայութեան՝ որքան այդ գաղտնիքը։ Անտառները ի յայտ կը բերեն գգուանքներ կամ սպառնալիքներ։ Անտառներու մէջ գիշերը պերճախօս ու մեծափառ է, ինչպէս ծովերու վրայ։ Անհունն է ան, ծովուն անհունին պէս։ Անտառները կ'ընկճեն կամ կը պաշտպանեն, կ'ոռնան կամ կ'երգեն, իրենց կը քաշեն կամ կը մերժեն։ Անտառները փառաւոր տաճարներ են կամ բերդեր։

Անտառները ունին իրենց տիրականները կամ աւազակները։ Փոթորիկները սոսկալի են հոն և հանդարտութիւնը մեծափառ։ Միչէլ վերջապէս տեսաւ այդ մարդը, որ Լօրանն էր... Եւ որովհետեւ Միչէլ չարժում մը կ'ընէր, Լօրան իր անձկալից ճակատը վեր առաւ, և այդ տառերին առջեւ գտնելով ինքզինքը, քայլ մը ընկրկեցաւ։ Իր կարգին՝ Միչէլը ճանչցաւ։

—Ա՛հ, դո՞ւն ալ եկած էիր։

—Ես ալ քեզի պէս եկայ։

—Հակառա՞կ Ժէրմէնի վրայ լրտեսելու։

—Հակառակ Լարուէի յայտնութեանց։

—Որո՞ւ համար եկած ես։

—Իսկ դուն որո՞ւ համար։

—Լիզօնի՞ թէ Ժէրմէնի համար։

—Դուն պատասխանէ՛, Լօրան։ Ժէրմէնի՞ թէ Լիզօնի համար։

Ո և է պատասխան չկար։ Երկուքին նայուածքներն ալ մռայլ ու խուսափուկ արտայայտութիւն մը ունէին։ Իրարմէ կը կասկածէին։ Արիութիւնը չէին ունեցած համախորհուրդ գործելու՝ Լիզօնը սպաննելու կամ Ժէրմէնը վրէժ լուծելու համար։ Երկու եղբայրներէն իւրաքանչիւրը ուզած էր իր հաշւոյն գործել։ Բան մը ըրա՞ծ էին։ Թէեւ լուռ, բայց հարցումները կը սեղմուէին իրենց չրթունքներուն վրայ։ Չէին համարձակեր խօսիլ, վախնալով որ մէկը յաջողած կամ միւսը ի դերեւ ելած ըլլար իր տարաքին մէջ։ Ուսկան իրարու քովէ յառաջանալ անխօսուկ ու գլխահակ։ Այսպէս Ռուաեօմոնթի կը մօտենային, բայց Նաթալիի պէս այնքան մտազբաղ էին որ գիրենք բարեւող գիւղացիներուն իսկ ուշադրութիւն չէին դարձներ։ Սակայն գետակին մօտէն լսուած ցաւագին ճիչ մը սարսուռ պատճառեց։ Գիշերը վրայ հասած էր արդէն։ Հազիւ թէ կրցան մթասաւեր բան մը նշմարել, քարերու դէզի մը վրայ երկուքն մէկու մը թմրած բազուկները դէպ ի երկու եղբայրները երկարած, վեր կ'ելլէին ու վար կ'իյնային, մինչ պաղատական ձայնով մը կը թախանձէր.

—Օ՛հ, Միչէլ, օ՛հ, Լօրան։

Երկու եղբայրները մօտեցան և զարմանքի, զայրոյթի ու կարեկցութեան ճիչ մը արձակեցին։ Նաթալին էր. իրենց մայրը։

—Միչէլ, Լօրան, գիչեր առեն ծիւնին մէջ պիտի ձգէք զիս այս ցուրտ օդին, որպէս զի վաղը մեռած գտնեն արշալոյսին։

Երկուքն ալ ապշութեան մատնուեցան, որովհետեւ կը յուսային որ Նաթալի արդէն իսկ Բարիզ մեկնած էր։ Այդ թշուառ վիճակին հանդէպ կարեկցութիւն զգացին։ Ու կը խորհէին թէ Ժէրմէն երկպառակութիւն սերմանած էր իրենց միջեւ։ Լօրան յախուռն չէչտով մը բսաւ.

—Լա՛ւ, մեզի հետ դղեակ եկէք... Արդարեւ, չէք կրնար դուրսը անցընել գիշերը... Վաղը կը տեսնենք...

Նաթալի ակռաները իրարու կը կափկափէր, սահմռկած ու թմրած։

—Այո՛, վա՛ղը, վա՛ղը...

Առով քիչ մը երջանկութիւն ձեռք բերած էր Նաթալի։ Գիշերը բացօթեայ չպիտի անցընէր և թերեւս օր մըն ալ պիտի մնար Ռուաեօմոնթի մէջ զոր այնքան կը սիրէր։ Ո՛վ գիտէ թերեւս յաջորդ օրը երկու եղբայրները աւելի բարեացակամ գտնուէին իրենց մօրը նկատմամբ։

Նաթալի ծիւնին մէջ դանդաչկոտ քայլերով կը հետեւէր իր զաւակներուն։ Հիւսիսային քամին սկսաւ փչել այն միջոցին երբ զառիթափէն վեր կ'ելլէին և ամպերը ցրուեցան՝ տեղի տալու համար լուսազարդ կապոյտ երկինքին։ Ի՛նչ որ ալ ըլլար յաջորդ օրուան որոշումը, Նաթալի բնաւ չէր ներեր իրեն նկատմամբ այդ օր գործուած անգթութեան։ Անջնջելի տառերով իր մաքին մէջ դրոշմուած էր այդ բանը։ Մայր ու զաւակ դղեակ հասան, առանց բառ մը ուղղելու իրարու։ Նաթալի դղեակ մտաւ անձայն անշշուկ ու իր սենեակը գնաց ուղղակի, ուրկէ ընդմիշտ բաժնուած ըլլալ կը կարծէր առտուն։ Վառարանին քով կծկտեցաւ ու երազեց։ Ոչ, երբեք չպիտի ներէր։ Իրեն եղած սպառնալիքը զուր բան մը չէր... Զաւակներուն երջանկութիւնը իրմէ կախում ունէր, ու անոնք մերժած էին այդ ձեռքը։

Ժէրմէն մեկնած էր Ջաղացքէն, իր կարգախօսը դղեակ յղելէն քիչ յետոյ։ Իր մտադրութեան մասին ո՛չ մէկուն բան գրուցած էր։ Հետիոտն դուրս ելած էր, առանց բան մը ըսելու թէ ո՛ւր կ'երթար։ Գործաւորները տեսած էին որ դէպ ի անտառ կ'ուղղուէր ան։ Անոնցմէ մէկը ըսած էր.

— Գործատիրուհին սասնկ օդով մը պտոյտի կ'ելլէ։ Հիմա պիտի ծիւնէ։

Միջօրէն անցաւ ու Ժէրմէն մէջտեղ չկար տակաւին։ Իրիկունն ալ վրայ հասաւ։ Մանկամարդ աղջկան պէտք ունենալով ամէն կողմ փնտռեցին զանի։ Աներեւոյթ եղած էր։ Ձիով կամ կառքով կ'երթար Ռուաեօմոնթ։ Ուրեմն հոն չէ՞ր գտնուեր։ Լարուէն յղեցին՝ տեղեկութիւն առնելու համար։ Իրիկուան ժամը ութն էր։ Երկու եղբայրները ու Նաթալի երկար ատենէ ի վեր դղեակ դարձած էին։ Լարուէ խոհանոց գնաց, ուր իրեն պատասխանեցին թէ չէին տեսած գեղանի ջաղացպանուհին։ Ուստի Մուլէն-Ժօլիի մէջ մտահոգութիւնը ա՛լ աւելի սաստկացաւ։ Անկարելի բան մը չէր որ Ժէրմէն անտառին մէջ թափառած ու արկածի մը զոհ գացած ըլլար։ Սակայն արկածները հազուադէպ են Վօժի այդ մասին մէջ, ուր բաց ի Սօ-տը-Բիչէ, վտանգաւոր անցքեր չկային։ Ջաղացքին մարդիկը կը յիչէին թէ ջաղացպանուհիին հայրը, Ժէրօմ Մարզըրու, ժայռերուն ստորոտը գտնուած էր ջախջախուած վիճակի մէջ։ Չէ՞ր կրնար ըլլալ որ նմանօրինակ դժբախտութիւն մըն ալ Ժէրմէնի գլխուն եկած ըլլար։ Մինչեւ Լէթրի գիւղը գացին՝ հետազօտելու համար։ Ոչ ոք կրցաւ տեղեկութիւն հաղորդել։ Աւագերակներուն, աղօթարաններուն ու գործարաններուն մէջ ո՛չ ոք բան մը գիտէր Ժէրմէնի մասին։ Կրնար ըլլալ որ ձեան փոթորիկը յանկարծակիի բերած ըլլար մանկամարդ աղջիկը։ Թերեւս կանգ առնելու և հանգչելու անխոհեմութիւնը գործած ըլլար, որուն հետեւանքն եղած էր թմրութիւն և որուն յաջորդած էին քուն ու մահ։ Եթէ երբեք տեղ մը ապաստանած ըլլար, մինչեւ այն ատեն ջաղացք վերադառնալու էր։ Ջաղացքին ծառաները գիշերանց ճամբայ ելան լապտերներով ու փողերով, իրենց տիրուհին գտնելու համար։ Արդէն իսկ տարածայնուած էր Ժէրմէն Մարզըրուի անհետացման լուրը։

(Շարունակելի)